

DARBININKAS

Vol. LX, Nr. 23
Birželis-June 6, 1975

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

20 centų

Savaitės ivykiai

Prez. Fordas Atlanto sąjungos valstybių konferencijoje pareiškė, kad dalinis ar pagal specialiai suteiktas sąlygas priklausymas Atlanto bendruomenei sudaro pavojų bendruomenei stiprinti. Jis turėjo galvoj Portugaliją, Prancūziją, Graikiją ir Turkiją.

Portugalijos min. pirm. Vasco Goncalves įtikinėjo Atlanto bendruomenę, kad Portugalija nori pasilikti lojaliu NATO nariu, nors jo pasitarimas su prez. Fordu vertinamas pesimistiškai.

JAV U-2 lėktuvus, pritaikytas patobulintam elektroniniam sekimui, nukrito V. Vokietijoje. Lakūnas išsigelbėjo parašiotu.

JAV gynybos sekr. James R. Schlesinger pareiškė kongresui, kad, Sov. S-gai užpuolus V. Europą, JAV gali būti priverstos panaudoti taktinius atominis ginklus.

Tailandas ir Š. Vietnamas baigė savaitę trukusias derybas, nedavusias jokių konkrečių rezultatų. Derybos vėl bus atnaujintos Hanojuje.

Prez. Fordas vetavo kongreso priimtą 5 bil. dol. įstatymą naujiem darbui sukurti, nes jis esąs neefektyvus atsakymas į nedarbo problemas.

JAV pareiškė Š. ir P. Vietnamo vyriausybė savo susirūpinimą dėl P. Vietname laikomų 9 amerikiečių likimo.

Portugalijos socialistai pareiškė, kad jie nedalyvaus vyriausybės posėdžiuose tol, kol jie bus komunistų maltretuojami, karinė vyriausybė svarstė partijų iš vyriausybės išjungimo klausimą, bet nutarė tuo tarpu palikti tokią pačią tvarką.

Egipto policija susekė sąmokslą nuversti prez. Sadat.

Laos demonstruoją studentai sutiko paleisti American International Development įstaigos tarnautojus, kai valst. dept. prižadėjo, kad visi šios įstaigos tarnautojai bus iš Laos išgabenti iki birželio pabaigos.

Portugalijos vyriausybė padarė krata kraštutinių komunistų partijos būstinę, konfiskavo dokumentus ir areštavo joj buvusius asmenis.

Izraelio kariai įsiveržė į pietinį Libaną, ir per susidūrimą 2 Izraelio ir 7 Libano kariai žuvo. Valst. d-tas Izraeliui pareiškė nepasitenkinimą dėl nuolatinių puldinėjimų.

Europos bendr. rinkos valstybės sutarė padidinti savo prekybą ir pagalbą Portugalijai tol, kol tai padės Portugalijos demokratinei santvarkai.

JAV kongresui nepateikus savo energijos taupymo plano, prez. Fordas vėl padidino 1 dol. mokesčius už importuojamo aliejaus statinę. Išlaidos vartotojui dėl to padidės 1.5 ct. už galioną.

Čekoslovakijos komunistų partijos centro k-tas ir parlamentas sutiko, kad partijos gen. sekr. Gustav Husak perimtų ir prezidento pareigas iš sergancio gen. Ludvik Svoboda.

Paryžių vykstančioje tarptaut. energijos konferencijoje JAV sutiko, kad iš atsilikusių valstybių eksportuojamom žaliavom būtų nustatytos pastovios kainos.

Libijos vyriausybė patvirtino, kad Sov. S-ga sutiko jai parduoti ginklų už 1 bil. dol., bet JAV mano, kad už tai Libija leis Sov. S-gos laivam naudotis jos uostais ir turės įsileisti patarėjų.

JT pabėgėlių reikalams pareigūnas įspėjo P. Vietnamo pabėgėlius, kad JT negali garantuoti grįžtančių į P. Vietnamą pabėgėlių saugumo ir kad P. Vietnamo vyriausybė tirs kiekvieno grįžtančio praeitį.

IŠ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 15

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos archyvo dokumentai rodo okupuotos Lietuvos kunigų atsparumą prieš okupanto reikalavimą smerkti popiežių Pijų XII.

Pokario metais valdžios organai vertė lietuvių kunigus pasirašyti po šiuo komunistų sukurtu dokumentu:

Mes ryžtingai smerkiame ir protestuojame!

Romos popiežius Pijus XII išleido dekretą, kurį 1949 liepos 13 paskelbė taip vadinama Vatikano "Šv. Kanceliarijos Kongregacija", apie atskyrimą visų katalikų-komunistų ir jiems prijauniančių nuo Katalikų Bažnyčios. Dekretas draudžia katalikams įstoti į kompartiją, arba remti ją, draudžia leisti, platinėti ir skaityti komunistines knygas, laikraščius, žurnalus, o taip pat rašyti juose; dekretas paliepia įtartiniais aukščiau išvardintuose veiksmuose katalikams neteikti komunijos ir kitų sakramentų. Panašaus viduramžių dekreto, kurį labai ryžtingai smerkia platūs katalikų sluoksniai, pasirodymas liudija apie Katalikų Bažnyčios vadovybės susirūpinimą, kilusį dėl milijonų katalikų pasitraukimo nuo reakcijos kurso, kurį su tokia aistra skelbia Vatikanas. Jie atsisuko nuo reakcinės Vatikano politikos, nuo agresyviųjų imperialistinių planų rėmimo politikos. Gi dirbantieji katalikai visame pasaulyje vis tvirčiau ir tvirčiau kelia savo balsą už taiką, prieš karą; tuo ir aiški-

namas jų pritarimas ir parama progresyvioms organizacijoms, kurios stoja už taiką ir tautų gerbūvį, ir pirmą visko darbininkų ir komunistų partijoms, žygiuojančioms kovos už taiką ir demokratiją avangarde.

Vatikanas mano grasinimais ir represijomis sutvirtinti savo menkėjančią įtaką tikinčiųjų masėse.

Popiežius Pijus XII savo dekretu paskelbė prakeikimą maždaug vienam trečdaliui žmonių. Pagal tikrąją Vatikano potvarkio esmę, nuo Katalikų Bažnyčios tektų atskirti 70 milijonų profesinių sąjungų narių, o taip pat milijoną žmonių, kurių delegatai dalyvavo kartu su komunistais pasauliniame taikos šalininkų kongrese. Be to, popiežius baugina prakeikimu kiekvienam piliečiui bet kokios šalies, kurios valdžioje randasi ir komunistai, už šios vyriausybės parėdymų vykdymą.

Pijaus XII akcija yra toli gražu ne atsitiktinė. Taikos ir demokratijos stovykloje jėga — vienybė, liaudies masių, visų šalių dirbančiųjų glaudumas, dirbančiųjų, kurie atmeta ir pasmerkia pasaulio viešpatavimo siekėjų angly-amerikiečių agresyviuosius planus. Judėjime už taiką dalyvauja visi progresyvūs žmonės, vyrai ir moterys, nepriklausomai

nuo jų politinių nusistatymų ir religinių įsitikinimų.

Suskaldyti vieningą taikos šalininkų frontą, suardyti liaudies masių vienybę tai reakcijos uždavinys. Šitą uždavinį dabar ir stengiasi Romos popiežius Pijus XII vykdyti.

Vatikano dekretas — tai grubus tikinčiųjų žmonių jausmų pažeidimas. Vatikano sprendimas nukreiptas prieš tuos, kurie vardan laisvės ir nepriklausomybės ant savo pečių pakėlė didžiausios kovos prieš hitlerinius barbarus sunkumus.

Dar daugiau, visiems žinoma, kad būtent link fašizmo ir hitlerizmo, kurie vykdė pačius kraugerisčiausius žmonijos istorijoje nusikaltimus, Vatikanas laikėsi pilno pritarimo ir pakantos šioje pozicijoje, iš esmės pilnai, atvirai jai pritarė. Todėl šis sprendimas ir kelia tarp tikinčiųjų tiek gilias pasipiktinimo.

Vatikano sprendimai, panašiai Šiaurės Atlanto sutarčiai ir kitiems politinės agresijos aktams, giria tų pačių imperialistinių centrų reikalus, kurie dėl savo godumo, pelno ir noro pavergti visą pasaulį ieško dirvos, kad sukūrus naują karo gaisrą. Todėl Vatikano sprendimas milžiniška dauguma tikinčiųjų ir visos

(nukelta į 2 psl.)

Pas sen. Jesse Helms (R.-N. Carolina) Baltų komiteto nariai. Iš k. Edvardas Šumanas — Baltų komiteto reikalų vedėjas, Gunars Meierovics (latvis), kun. dr. Tomas Žiuraitis, pirm. Maido Kari (estas), sen. Jesse Helms. Trūksta dr. Jono Genio.

SKUBUI

RAŠYKIME LAIŠKUS LIETUVOS REIKALU

Washington, D.C. Baltų Komiteto narys kun. dr. T. Žiuraitis ir Jungtinio Baltų Komiteto reikalų vedėjas Edvardas Šumanas aplankė sen. Jesse Helms (R.-N.C.) ir tarėsi, kaip senatė praveisti Baltų rezoliuciją — rez. 29. Ta rezoliucija įsako Amerikos delegatam Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje nepripažinti Baltijos kraštų okupacijos.

Sen. Helms pažįsta komunizmą, žino, kaip Lietuva, Latvija, Estija trunka laisvės, žino, kaip ten persekiojama religija. Jis pataria dirbti, kad pirma būtų praveista kongreso rezoliucija — rez. 165. Rezoliucija dabar yra kongresmano Dante Fascell (D.-Fla.) pakomitety. Jeigu rezoliucija nebus tame pa-

komitety praveista, tai senatė jos praveisti bus neįmanoma.

Tad pirmiausia ir reikia dėti visas pastangas, kad ši rezoliucija būtų praveista pakomitety. Kongrese 91 narys įnešė rezoliuciją Baltijos valstybių reikalui. Joks kitas klausimas šiais metais tiek nesusilaukė rezoliucijų.

Baltai padėjo daug darbo, rašydami laiškus, siųsdami telegramas. Dabar bereikia tik nedidelių pastangų, kad rezoliucija būtų išimta iš pakomitečio. Tai labai skubus reikalas. Rašykime tuoj laiškus. Atsiminkime, kad rusų ambasada mus stebi ir bando rezoliucijas sulaikyti.

Gyvendami laisvame krašte, parodykime savo vienybę ir stiprybę.

Štai laiško pavyzdys.

The Honorable Dante Fascell
Chairman of the Subcommittee
on International Political and
Military Affairs
Washington, D.C. 20515

Dear Mr. Chairman:

There are strong indications that the U.S. is diluting its policy of refusing to recognize the forcible conquest of the Baltic States by the Soviet Union.

To strengthen this policy and to help fight for freedom for the enslaved citizens of the Baltic States, I urge you to favorably report the Baltic States Resolution (Sen. Con. Res. 29).

Sincerely,

(vardas)

(pavardė)

Okupuotos Lietuvos kronika

Partija ir valdžia. Po sovietinės spaudos priekaištų Kauno partijos I sekretoriui K. Lengvinui natūralu buvo laukti jo pašalinimo. Todėl "Tiesos" gegužės 14 žinutė, kad Lengvinas paskirtas Centrinės statistikos valdybos viršininku, nebuvo staigmena. Lengvino vieton Kauno partijos I sekretorium paskirtas Kauno vykdomojo komiteto pirmininkas V. Mikučiauskas, o šio vieton Kauno vykdomojo komiteto pirmininku paskirtas J. Razumas. Lengvinas gimęs 1927, baigęs Kauno Politechnikos Institutą, partijoje nuo 1953, nuo 1963 — Kauno partijos I sekretorius. Mikučiauskas, gimęs 1934, taip pat baigęs Kauno Politechnikos Institutą, partijoje nuo 1959.

Gegužės 11 Veisiejuose vyko Sovietų Sąjungos-Lenkijos draugystės diena pergalė prieš Vokietiją paminėti. Sovietų Sąjungai atstovavo okupuotos Lietuvos KP ir administracijos viršininkai, o Lenkijai — iš Varšuvos partijos centro komiteto organizacinio skyriaus vadovo pavaduotojo Dombrovo vadovaujama delegacija ir Baltstogės vaivadijos delegacija, vadovaujama vaivadijos partijos I sekretoriaus Kurovskio. Dėmesio vertas faktas, kad į LKP I sekretoriaus P. Griškevičiaus kalbą atsakė ne Varšuvos delegacijos vadovas, o tik Baltstogės vaivadijos delegacijos atstovas. Vadinasi, Lietuvos kompartijos I sekretoriaus atitinkmuo yra tik Lenkijos vaivadijos I-sis sekretorius, o sovietinė respublika — tolygi Lenkijos vaivadijai.

Švietimas ir kultūra. Okup. Lietuvos švietimo ministras A. Rimkus "Tarybinėje Mokykloje" aiškina, kad pagerėjusiem "mokymosi pažangumo rodikliam" turėjo įtakos sąlyginis kėlimas į aukštesnę klasę. Atseit, nors pagal savo mokymosi pažangumą mokinyt turėtų likti toje pačioje klasėje antriems metams, jis vis dėlto keliama į aukštesnę klasę su sąlyga, kad toje aukštesnėje klasėje jo mokymosi pažangumas pagerės. Vis tiek, pasak Rimkaus, "žinių kokybė ir dabar tebėra viena aktualiausių pedagoginių problemų". Ypač prasta "žinių kokybė" pradinėse klasėse. Jose mokosi 31% visų mokinių, o "antramečiai pradinukai sudaro beveik 44% visų antramečių". Nekokia ir vadovėlių padėtis. Pagal naujas mokymo programas reikalingi 232 vadovėliai. Lig šiol išleisti 178 vadovėliai: 110 vertiniai iš rusų vadovėlių ir 68 originalūs. Sovietinei indoktrinacijai ypač pritaikyti lietuvių kalbos ir literatūros, rusų kalbos ir literatūros bei pradinų klasių vadovėliai. Vadovėlių trūkumui mažinti Rimkus skatina "kaupti naujus ir naudotus vadovėlius" mokyklų bibliotekose ir priekaištuoja, kad kai kurių miestų, net Vilniaus iš Šiaulių, ir kaikiurių rajonų mokyklų bibliotekos nėra sukaupusios reikiamo kiekio netų vadovėlių, kurių "pakartotinės laidos šiais metais nebus išleistos".

Okup. Lietuvos švietimo viršininkas kreipia ypatingą dėmesį rusų kalbai. Nuo 1974-75 mokslo metų rusų kalbai pridedamas vienas pusmetis. Ji pradedama mokyti nuo II klasės I-jo pusmečio. Seniau pradėdavo nuo II klasės II-ojo pusmečio. Rusų kalbai yra išleisti 8 nauji

RAGINA PRISIDĖTI PRIE SEN. CURTIS REZOLIUCIJOS

Washington, D.C. Baltų Komiteto narys kun. dr. Tomas Žiuraitis ir Jungtinio Baltų Komiteto reikalų vedėjas Edvardas Šumanas, aplankė sen. Jesse Helms (R.-N.C.), dar aplankė sen. Kennedy (D.-Mass.), sen. Percy (R.-Ill.), sen. Griffin (R.—Mich.), sen. Buckley (R.-N.Y.) raštines ir ragino, kad šie senatoriai prisidėtų prie sen. Curtis įneštos rezoliucijos (Sen. Con. Res. 29).

Visų lietuvių ir Jungtinių Baltų Komiteto vardu padėjo sen. Glenn Beall Jr. (R.-Md.), sen. Thurmond (R.-S.C.), sen. Vance Hartke (D.-Ind.) už jų prisidėjimą prie 29-tos rezoliucijos.

ar patobulinti vadovėliai ir per 30 mokymo metodikos priemonių. Be to, "kūrybingai vedami rusų kalbos fakultatyvai, mokinių bendravimas su mokyklų rusų dėstomąja kalba mokiniams, glaudūs ryšiai su broliškųjų respublikų moksleiviais, užklausinės literatūros rusų kalba skaitymas ir daugelis kitų priemonių".

Sovietinei indoktrinacijai mokykloje stiprinti nuo 1974-75 m. m. įvesta vyr. klasių mokiniams visuomeninės politinės veiklos "apskaita ir atestavimas", o nuo 1975-76 m.m. numatyta įvesti VIII klasei pamokas apie sovietinės valstybės ir sovietinės teisės pagrindus. Taip pat ir mokytojam yra įvestas atestavimas, atseit, atsiuojimas sovietinės mokyklos tikslų neatitinkančiųjų mokytojų. Tokiomis sąlygomis sąžiningam mokytojui darbas labai apskunkinamas. Todėl mokytojų tarnybinis tekamumas yra labai didelis. Kas tik gali, stengiasi susirasti mažiau partijos spaudimo priklausančių darbų. Dėl to, nepaisant gausaus mokytojų su aukštuoju mokslu prieaugio, dar ir dabar net 36% IV-XI klasių mokytojų yra be aukštojo mokslo, o kaimo mokyklose — net 48%. Kaimo aštuonmečių ir vidurinių mokyklų mokytojų 25% teturi vidurinės mokyklos išsilavinimą.

Dar Chrusčiovo užsimotam darbiniam mokymui sovietinėje mokykloje įvesti šiuo metu yra numatyti tarpomokykliniai gamybinio mokymo kombinatai. Prie stambesnių pramonės įmonių numatyti atskiri kelių mokyklų vyr. klasių moksleiviams cechai, aprūpinti reikalingomis mašinomis bei instruktoriais. Tuose cechuose vienu ar dvi dienas per savaitę atitinkamų mokyklų vyr. klasių moksleiviai atliktų gamybinį mokymąsi.

-o-

Gegužės 12 Vilniuje įvykęs Rašytojų sąjungos valdybos susirinkimas svarstė herojaus problemą lietuvių naujojoje dramaturgijoje. Klausimą referavo Lankutis, diskutavo Militūnas, Saja, Kymantaitė. Žinoma, susirinkime dalyvavo ir partijos centro kultūros skyriaus vedėjas S. Šimkus.

Rusinimas ir rusai. Vokietijos kapituliacijos 30-čio progą Lietuvos okupantas stengiasi panaudoti jaunimo sovietinei indoktrinacijai bei rusinimui. Moksleiviai turėjo dalyvauti karo metų propagandinių filmų recenzijų konkurse. Geriausios recenzijos skelbiamos "Lietuvos Pionierių". Pvz. viena septintokė savo "recenzijoje" rašo: "Neapykanta fašistams nuo mažumos jaugo man į širdį". Ir šiaip šio meto "Liet. Pionieriaus" numeriai pilni rašinėlių apie geriausią sovietinį tanką T-34, sovietų naikintuvą JAK-3, sovietinę "Katiušą", sovietinį paminklą Berlyne, plus Dolmatovskio karo metų eilėraščiai; "Kalba didvyrių motinos": Isakovna, Filatovna; plus galvosūčiai apie datas: kada nutiestas dujotiekis iš Ukrainos į Lietuvą? Kada Sov. S-gos kompartijos CK kvietė jaunimą į rytinis, šiaurinius ir Donbaso rajonus dirbti? Kada komjaunimas pradėjo įsivint Kazachstano ir Sibiro žemes? Kada stojo rikiuotėn ledlaužis "Lenin"? Kada įvyko skridimas į kosmosą? Kada sovietų armija išvadavo Vilnių? Kada išbandyta sovietų atominė bomba? ir t.t. Ilustracijom: išvadotojai Poznanėje, Budapeste, Prahoje, Breste. Mokinių susirašinėjimas su Maskvos, Jakutijos mokiniais. Pionierių būriam Mantusavo ar Dubinino, Slabyševo vardas.

Apdovanoti rusai. A. Drobenka, Telšių butinio aptarnavimo kombinatas; V. Gorbachevski, Vilniaus cheminio valymo "Švara" fabrikas; V. Černobajav, Jonavos melioracijos-statybos valdyba; M. Kucharev, Klaipėdos celiuliozės popieriaus kombinatas; L. Kurec, Grigiškių popieriaus kombinatas; A. Galusčiak, LKP centro komiteto reikalų valdyboj.

Savaitės įvykiai

(atkelta iš 1 psl.)

Atsakingi Laos vyriausybės pareigūnai, demonstrantų spaudžiami, atsisako iš savo vietų. Vis labiau įsigali Pathet Lao komunistai.

JAV yra susirūpinusios, kad Sov. S-ga stiprina savo karinį pajėgumą tokiu mastu, kuris yra nereikalingas jos gynybai.

Š. Korėja, tikėdamasi, kad JAV gyventojai priešinsis savo vyriausybės veiksmam ginti P. Korėją, stiprina kariuomenės įgulas ir įrengimus pasieny.

JAV ir Lenkija pasirašė du finansinius susitarimus, pagal kuriuos Lenkijos 20 mil. dol. skola išdėstoma ilgesniam laikui ir leidžiama JAV pensininkams, gyvenantiems Lenkijoje, mokėti ir toliau soc. draudimo pensijas, nors JAV turėtas zlotų fondas yra jau pasibaigęs.

Ispanija paskelbė, kad ji yra pasirodusi atsisakyti turėtų teisių į Ispanijos Saharos sritį.

Saigonas paskelbė, kad keliuose kaimuose jų gyventojai nužudė kelis atsakiusius pasiduoti buv. P. Vietnamo vyriausybės bendradarbius.

Egiptas pranešė, kad mokestis laivam už Suez kanalo naudojimą bus dvigubai didesnis už 1967 galiojusius mokestis.

Sov. S-gos raketa išmestas į erdvę pirmas Indijos satelitas nustojo veikti vos 4 dienoms praėjus nuo jo išmetimo, nors jis turėjęs veikti 6 mėn.

JAV aukšč. teismas išaiškino, kad žvalgybinių įstaigų tarnautojai, rašydami knygas apie šių įstaigų darbą, turi jas pristatyti žvalgybos įstaigom peržiūrėti.

15 Vakarų Afrikos valstybių įsteigė Vakarų Afrikos valstybių ekonominę bendruomenę.

JT saugumo taryba patvirtino paliaubų priežiūros Golan aukštumose mandato 6 mėn. pratęsimą.

Sudano prez. Gaafar al-Nimeiry pasiūlė planą kovom tarp Etiopijos ir Eritrejos sukilėlių nutraukti, bet susirėmimai vyksta ir toliau, nors planas abiejų šalių buvo priimtas.

Peru vyriausybė paskelbė senąją inkų kalbą antrąja oficialia krašto kalba.

JAV sudarė tarpžinybinį federalinį komitetą kovai su automobilių vagystėmis. Jam vadovaus transporto ir teis. sekretoriai. Per metus yra pavagiama 960,000 automobilių.

Izraelio ūkinio gyvenimo galiūnas Michael Tzur buvo nubautas 15 m. kalėjimo už apgavystes, kyšius ir nusikaltimus prieš užsienio valiutos kontrolę.

New York miestą ištiko didelė finansinė krizė, kuriai pašalinti burmistras numato iki kitų biudž. metų pabaigos atleisti 67,000 tarnautojų.

Portugalijos kariuomenės revoliucinė taryba susitarė su socialistų partijos vadais, ir grėsusių vyriausybės krizė buvo pašalinta. Taryba pripažino, kad Portugalijos politinė struktūra buvusi neteisinga.

IŠ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR. 15

(atkelta iš 1 psl.)

Europos visuomenės pripažinimas pasikėsinimu į sąžinės teisę ir mėginimu atgaivinti niūrių viduramžių tendencijų praktiką.

Mes, Lietuvos TSR kunigai, ryžtingai smerkiame Vatikano naujo pasaulinio karo kurstymo politiką, vieningo kovos už taiką fronto skaldymo politiką, nukreiptą prieš darbo žmones tikslu padėti imperialistams ir stambiems monopolistams.

Mes, Lietuvos TSR kunigai, ryžtingai protestuojame prieš popiežiaus Pijaus XII dekretą, kuriuo Pijus XII atnešė Katalikų Bažnyčiai neapsakomą žalą, o save amžinai prikėlė prie gėdos stulpo, kaip aršus naujo pasaulinio karo kurstytojas. Karo šėtonas, kuomet tai įsikverbęs į jaunutę Pijaus XII sielą, nepaliko jos ramybėje ir dabar, senatvėje.

Mes, Lietuvos TSR kunigai, kviečiame visus darbo žmones katalikus ir nekatalikus, tikinčius ir netikintčius, neskiriant tautos ir rasės, dar tvirtiau susiglausti vieningos kovos prieš karą, už taiką fronto eilėse.

Tegyvuoja visų dirbančiųjų vienybė kovoje prieš imperialistus ir išnaudotojus!

ŠTAI KAI PASIELGĖ DAUGUMA KUNIGŲ, KAI BUVO PRIEVARTAUJAMI NETEISINGAI PASMERKTI POPIEŽIŲ:

Rūdiškių klebonas kun. Jonas Skardinskas, Vykdomojo Komiteto pirmininko iškviestas į Trakus ir supažindintas su aukščiau pateiktu raštu, taip pareiškė ten buvusiems pareigūnams: "Jūs, jauni žmonės, nežinote pagrindinių katekizmo tiesų. Popiežius yra Bažnyčios galva, Kristaus Vietininkas žemėje. O jūs siūlote man, senam kunigui, pasirašyti popiežių šmeižiantį raštą. Jaunieji žmonės, tai labai negražu. Daugiau taip nedarykite!"

Valkininkų klebonas kun. Pranas Bieliauskas, iškviestas pas Vykdomojo Komiteto pirmininką ir sužinojęs kokių reikalų, paprašė pirmininką perskaityti siūlomą pasirašyti raštą. Po to kun. Bieliauskas paprašė paaiškinti, ką reiškia posakis "Karo šėtonas, kuomet tai įsikverbęs į jaunutę Pijaus sielą, nepaliko jos ramybėje ir dabar, senatvėje". Pirmininkas mikėdodamas pasakė, kad nežinas kaip aiškinti. Tuomet kun. Bieliauskas tarė: "Pirmininke, mudu esame inteligentai, žmonės pamokyti. Ką darome, darome apgalvotai, pilnai suprasdami. Šiame rašte yra dalykų mums nesuprantamų. Sakykite, ar gali inteligentitas pasirašyti raštą, kurio pilnai nesupranta? Taigi, aš jo nepasirašysiu".

Vilniaus Šv. Teresės bažnyčios klebonas kun. Juozas Vaisiūnas, perskaitęs religinių reikalų tarybos įgaliotinio B. Pušinio jam paduotą raštą, paklausė: "Įgalioti-

ni, aš Jus laikau komunistu-idealistu. Aš esu idealistas kunigas. Aš niekada nedrįsčiau siūlyti Jums koneveikti partiją ar Leniną. O jei Jūs tai padarytumėte, aš spaučiau Jums į veidą. Kaip Jūs drįstate reikalauti, kad aš niekinčiau Katalikų Bažnyčios galvą, Kristaus Įpėdinį? Niekada nesitikėjau, kad jūs taip save žemintumėte."

Prelatas kun. Jonas Ušila, apie 40 metų rektorius Vilniaus Kunigų Seminarijoje, Religinių reikalų tarybos įgaliotinio B. Pušinio buvo pakviestas drauge su kun. J. Elertu, pasirašyti raštą prieš popiežių Pijų XII. Prelatas atsistojęs pareiškė:

— Ministre, Tamsta, būdamas taip aukštame poste, negarbingai elgiatės. Jūs išdrįstate mums siūlyti pasirašyti prieš popiežių taip nekultūringai suredaguotą raštą. Kuo jūs mus laikote? Mes esame Katalikų Bažnyčios atstovai, seni kunigai. Aš visą amžių mokiau kandidatus į kunigus ir tikinčiuosius gerbti Sv. Tėvą ir jo klausyti. Jūs norite, kad aš gyvenimo pabaigoje (prelatuiėjo 80-ti metai. Red.) suniekinčiau tai, kas man yra brangiausia, į ką tikėjau, mylėjau ir skelbiau. To niekada nebūs. Mes visu griežtumu protestuojame prieš Popiežiaus, Bažnyčios Galvos, pačios Bažnyčios ir kunigų niekinimą. Jūs Bažnyčią persekiojate, mūsų puošnius ir brangias šventoves išniekinote, suardėte, grožio ir meno paminklus pavertėte sandėliais, bažnytinį turtą — vargšus, liturginius indus, drabužius — sunaikinate, neįkainojamos vertės Kunigų Seminarijos ir Universiteto bibliotekų teologinius veikalus-knygas pavertėte makulatūra. Kunigų Seminariją Vilniuje veikti neleidžiate, vienuolynus uždarėte, jų namus ir visą turtą pasisavinote, vienuolius ir vienuoles išblaškėte, verčiate juos rašyti vienuolynus smerkiančius pareiškimus, palikote juos be pastogės, be darbo, be duonos kąsnio; kunigus ir tikinčiuosius verčiate šnipinėti, eiti prieš savo sąžinę. Mėginate išsprogdinti Bažnyčią iš vidaus, iškote kunigų ir tikinčiųjų tarpe išdavikų. Jų gali atsirasti ir yra visur — netruk-

Informacija:
"1975 kovo 19 sukanka 3 metai, kai pasirodė 1-sis "LKB Kronikos" numeris. Dėkojame visiems, kurie koku nors būdu prisidėjo prie "Kronikos" leidimo ir platinimo. Teatlygina visiem Dievas". (Elta)

IR NEW YORK TIMES PERSPĖJA

"The New York Times" dienraštis gegužės 26 vedamuoju konstatuoja, kad daug metų sovietų propaguojama ir dvejus metus besitęsianti Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija susilaukė pasipriešinimo iš NATO ir neutralių Europos valstybių. "Tai tikrai yra ir taip turi būti", rašo vedamasis.

Iš tos konferencijos Vakarai nieko daugiau negausią kaip tik kilnias (pious) frazes. Tik esąs klausimas, ar JAV ir Prancūzijos prezidentai, Vokietijos ir D. Britanijos ministrai pirmininkai

ta jų ir jų tarpe. Besilaikant katalikiškų principų šmeižiate, uždarinėjate į kalėjimus ar grūdinate į lagerius. Žinokite, tais teroro veiksmais tikėjimo iš mūsų širdžių neišrausite. Nendres susiūbuos, palinks, bet ažuolai išliks ir išaugins jaunus, dar tvirtesnius ir atsparesnius ažuoliukus. Bažnyčia pergyveno daug persekiojimų. Ji išėjo iš kiekvieno persekiojimo skaidresnė ir tvirtesnė. Ji garbingai ištvers ir šią teroro bangą. Jūs, persekiodami Bažnyčią, sulauksite priešingų rezultatų: gims nauji herojai-kankiniai, kurie savo kančia ir krauju nuplaus silpnavalių ir karjeristų dėmes ir išpuos Bažnyčią kankinystės, ištikimybės ir meilės aureole. Jų pas mus netruks. Sunaikinsite vienus, jų vietą užims kiti. Ne tik pirmaisiais krikščionybės amžiais krikščionių kraujas buvo krikščionybės augimo sėkla, bet tai nuolat kartojasi ir kartosis. Kokių baisių ir šlykščių metodų neisiuntumėte, tikėjimo neišnaikinsite, nes tikėjimas yra ne žmonių, o Dievo darbas. Kaip amžinas Dievas, taip amžinas ir tikėjimas. Vargas jums, kurie mėginate kovoti su Dievu. Pabaigiau. Dabar galite mane suminti.

Tai pasakęs, prelatas J. Ušila su kan. J. Elertu išėjo, palikdami įgaliotinį su negarbingu raštu rankoje.

Reikia pripažinti, kad atsirado vienas kitas kunigas, kuris šį raštą pasirašė. Jie buvo pripažinti pažangiais, "laiko dvasią gerai suprantančiais" kunigais.

Jeigu tarybiniai pareigūnai galėjo versti Lietuvos kunigus pasirašyti raštą prieš Popiežių, tai nereikia stebėtis, kad šiuo metu jie verčia kunigus važiuoti į taikos šalininkų konferencijas arba į JAV skelbti, kad Lietuvoje Bažnyčia nėra persekiuojama. Garbė tiems, kurie nenusileidžia prievartai!

Informacija:

"1975 kovo 19 sukanka 3 metai, kai pasirodė 1-sis "LKB Kronikos" numeris. Dėkojame visiems, kurie koku nors būdu prisidėjo prie "Kronikos" leidimo ir platinimo. Teatlygina visiem Dievas". (Elta)

ir kitų valstybių galvos vyks į Helsinkį pono Brežnevo suaruotą puotą, kuri galėtų sudaryti klaidingą pasaulinės taikos nuotaiką. (... that might create a false euphoria over 'peace in the world').

Sovietų Sąjungos pastangos pasiekti savo tikslų Viduriniuose Rytuose, Varšuvos pakto parama Vietnamo pergalei, Portugalija, Berlyno klausimas ir prezidento Fordo atidėtas susitikimas su Brežnevu, Brandt atidėliojimas vykti į Maskvą sudaro visai kitokią atmosferą dėl dešimties Europoj.

Šią savaitę įvyksianti NATO viršūnių konferencija turėtų vengti per anksti pasirašyti Europos saugumo sutartį. Straipsnio pabaiga pataria pačiai Vakarų Europai susirūpinti savo saugumu. (Elta)

SANTALKOS KONFERENCIJA

Baltų Tautų Santalka šaukia savo pirmą konferenciją. Ji įvyks 1975 birželio 7-8 Upsala universitete, East Orange, New Jersey. Vlikas į konferenciją paskyrė septynis savo atstovus ir pakvietė kitų lietuvių organizacijų vadovaujančius asmenis. Pakviesti ir Baltų valstybių diplomatiniai atstovai, o taip pat ir Valstybės departamento atstovai. Iš viso numatyta apie 70 asmenų. Konferencija svarstys šiuos klausimus: tarpusavio baltų veikla, Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija, ateities veiklos gairės. (E)

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Gilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apytinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-1887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 bloka nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — imputuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialūs patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

LIETUVIŲ R.C. SUSIVIENIJIMAS pigiai, greitai, lietuviškoj dvasioj patarnauja apdraudamas gyvybės netekimo ar ligos atvejų. Duoda paskolas su žemu procentu, moka dividendus apsidraudusiems. Kreiptis: direktorius Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. MI 7-6637.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. (212) 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Minkus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmad. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač siūntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50,
Arnel Jersey jardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

Lietuviško stiliaus paminklų sukūrimai ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) Davenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta
Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LĖKTUVAI VIEŠBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAIŠ jdomių vietų lankymas TRAUKINIAI	INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais) GRUPĖMS JAUNIMUI ŠEIMOMS

Tautos Fondo atstovų suvažiavimas gegužės 31 Kultūros Židinyje. Prezidiume iš k. sėdi: J. Pumputienė, R. Šidlauskienė, A. Vakselis, kalba prel. J. Balkūnas, Fondo pirmininkas, J. Valaitis, P. Minkūnas ir Kanados atstovas A. Kuolas. Nuotr. L. Tamošaitis

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan FathersEditorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$10.00. Single Copy 20 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$10.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

2 (Tąsa iš praeito nr.)

Jo demokratiškas nusitei-
mas, nuolatinės kelionės, nuola-
tiniai santykiai su žmonėmis išju-
dino kraštą. Visam kraštui davė
lietuvio inteligento įvaizdį. Juk
lietuvų inteligentų tuo metu
nebuvo. Buvo kažkur Simanas
Daukantas, bet jis tokių ryšių
su žmonėmis neturėjo. Jis dirbo
Lietuvai vienumoj. Valančius
dirbo savo tautai visų akivaiz-
doj ir reikalavo, kad ir kiti jo pa-
valdiniai dirbtų, kad šviestųsi,
uoliai eitų savo pareigas.

Demokratinis paprastumas, jo
priėjimas prie žmonių išugdė ir
nepaprastą jo autoritetą. Ir žmo-
nės mielai pakluso jo autorite-
tui, nes jis visus vedė į švie-
sesnį rytojų. Jis jų akyse keitė
Lietuvos veidą, iš tamsos vedė į
šviesą.

Pirmasis švietėjas

Keliaudamas po savo vyskupij-
ją, jis pamatė, kad žmonės buvo
nemokyti, beraščiai. Valančius
buvo lyg koks ūkininkas, kuriam
viskas rūpi. Nors ir nebuvo jo

DIDIJŲ VYSKUPĄ PRISIMENANT

Šimtas metų nuo vysk. M. Valančiaus mirties

Paulius Jurkus

tiesioginės pareigos, bet jis susi-
rūpino žmonių švietimu.

Jis tuoj per savo parapijas
steigė parapines mokyklas. Su
nepaprastu uolumu reikalavo,
kad tokios mokyklos visur veik-
tų. Pirmą kartą kunigai turėjo
pranešinėti vyskupui apie mo-
kyklų veiklą, net mokinių sąra-
šus siųsti. Jo vyskupijos rašti-
nė — kurija pasidarė lyg kokia
švietimo ministerija.

Ne ponų vaikus jis mokė, bet
liaudį, mokė skaityti ir rašyti.
Tai nebuvo dideli mokslai, bet
vis dėlto Valančius išmokė
žemaičius ir aukštaičius skaityti!

Lietuvių tautoj niekada ne-
buvo tokios švietimo programos,
taip plačiai pravestos, kaip tais
Valančiaus laikais. Valančius
atidarė duris į šviesą visiems,

nuo Palangos iki Zarasų: visi iš-
mokite rašto!

Valančius padėjo pagrindus
tolimesniai tautos švietimui.
Žmonės išmokyti jau galėjo
pasitikti spaudos gdynę ir jos
slaptus leidinius.

Pirmas blaivintojas

Savo kelionėse Valančius pa-
stebėjo daugybę karčiamų prie
kelio. Žmonės, pavargę nuo
baudžios, be šviesesnės gy-
venimo ateities, mėgo išgerti.
Taip praleido savo turtelį. Taip
gerai gyveno žydai, kurie laikė
smukles, dvarai, kurie turėjo
degtinės bravorus.

Nuo 1858 jis ėmė skleisti blaiv-
vybę, įkūrė net blaivybės broli-
ją. Darbas ėjosi nepaprastai sėk-
mingai. Greitai jo blaivybė išsi-
platino Žemaičiuose ir Aukštai-
čiuose. Jis pats kaip blaivinto-
jas išgarsėjo net Vakarų Euro-
poj.

Blaivybė teigiamai veikė visą
kraštą. Žmonės ekonomiškai at-
sigavo, išmoko taupyti, geriau
tvarkyti savo reikalus.

Blaivybė susilaukė ir pasi-
priešinimo. Skundėsi visi kar-
čiamų ir bravorų savininkai, kad
jie bankrutuoja.

Pirmas knygnešys

Jo kultūrinę programą sugrio-
vė 1863 metų sukilimas. Rusai
uždarė jo mokyklas, jo blaivybės
draugiją, o 1864 uždraudė spau-
dą — uždraudė spausdinti loty-
niškom raidėm. Jis pats buvo iš
Varnių nukeltas į Kauną, kad čia
jį galėtų labiau kontroliuoti.

Valančius pats pirmas parašė
draudžiamas knygeles, kur išaiš-
kina, ko siekia tas rusų spaudos
draudimas, liepė visiems žmo-
nėm neskaityti knygų, kurios
turi rusiškas raides, liepė visom
išgailem ginti savo tikėjimą. Tas
knygeles jis atspaudė Tilžės
slapta atgabeno į Lietuvą ir jas
paskleidė. Jis pats į Tilžę nu-
siuntė 5000 rublių ir juos paliko
pas vokiečių kataliką kleboną,
kad būtų remiama ši slapta
spauda.

Tuo savo elgesiu Valančius
nurodė tautai, kur galima spaus-
dinti knygas, kaip jas platinti ir
pats savo auka parėmė jų ateit-
ties spausdinimą. Jis buvo pir-
masis knygnešys, visai knygne-
šių epochai davęs pradžią ir nu-
rodęs jos kelius, jos uždavinius,
įkvėpė žmonėm nepaprastos
meilės savai lietuviškai kny-
gai ir kultūrai.

Ir šioj srity Valančiaus reikš-
mė nepaprasta. Tauta išsijudino

į kovą už savo teises, už lietu-
višką knygą kentėjo Sibire. Va-
lančius išmokė mylėti visa, kas
sava, kas lietuviška.

Pirmasis beletristas

Valančius taip pat buvo pir-
masis mūsų grožinės beletristi-
kos kūrėjas. Prieš jį buvo daugy-
bė religinio turinio raštų. Ir jis
pats jų rašė daug.

Pamatęs, kad žmonės neturi
ko skaityti, jis pirmas parašė
mūsų populiariausias knygas.
Ir čia buvo tas pats realistas
Valančius, kuris nori žmonėm
padėti. Jau būdamas žilas, jis
ėmėsi rašto ir parašė šias kny-
gas: Vaikų knygėlę, Paaugusių
žmonių knygėlę, Palangos Juzė,
Antano Tretininko pasakojimai.

Lengvu stiliumi, nuolat besi-
juokdamas, jis rašė paprastai,
patraukliai ir labai vaizdžiai.
Taip jo raštus žmonės skaitė iš
kartos į kartą ir skaitydami
patys linksmedavo. Tai buvo Va-
lančiaus tikslas, kad būtų žmo-
nėm pasijuokti, kad drauge būtų
ir paskatinimas būti geresniais.

Iš jo knygų žmonės ilgai gy-
veno ir per jo raštus pamėgo
lietuvišką knygą. Jis buvo di-
delio talento rašytojas ir taip da-
vė pradžią mūsų pasaulietiskai
literatūrai.

Paskelbkime didžiuoju

Šimto meto perspektyva jau
leidžia žmogų iš įvairių pusių
įvertinti. Ir štai mes matome
jo didelius darbus, kurie mūsų
tautai turėjo lemiamos reikšmės.
Jei ne Valančius, tai gal šiandien
nekalbėtume lietuviškai, gal lietu-
vių tautos jau nebebūtų.

Nė vienas mūsų praeities di-
džiųjų tiek nenuveikė Lietuvai,
ją kultūrinamas ją šviesda-
mas, jungdamas į vieną tautinį
vienetą, kaip šis žemaičių vys-
kupas Motiejus. Lietuvių
liaudį jis išsaugojo ir pasuko į
naują kryptį, į tautinį susipra-
timą ir savitą gyvenimą.

Kai 1930 buvo švenčiama 500
metų nuo Vytauto mirties, tada
jis buvo pavadintas didžiuoju.
Vytautas išplėtė mūsų imperiją,
bet jis neugdė lietuviškos tauti-
nės kultūros. Valančius imperi-
jos nesukūrė, bet jis išvedė tau-
tą per tamsiausius jos laikus,
ją švietė, blaivino, dorino, išmo-
kė, kaip branginti savas kultū-
rines vertybes, kaip dėl jų kovo-
ti ir ko siekti. Be abejonės jam
priklauso šis žodis — "didysis".
Tai gali būti sakoma bei rašo-
ma — Valančius Didysis, Motie-
jus Didysis.

Mokslo metus baigiant

Praejusį šeštadienį Maironio
lituanistinėje mokykloje buvo
pakili nuotaika, nes tai paskuti-
nė mokslo ir darbo diena. Baig-
ti vieneri mokslo metai. Ir koks
džiaugsmas ir koks pasididžiavi-
mas — baigti šios mokyklos 25-
tieji darbo metai.

Maironio lituanistinė mokykla
šiemet dirbo pilnu apkrovimu.
Veikė vaikų darželis, pagelbinė
klasė ir šie skyriai: I, II, III,
IV, V, VI, VII, VIII. Su aštuntu
skyriumi baigiama žemesnioji
mokykla. Anksčiau tuo ir baig-
davosi mokslo šioje Maironio
mokykloje.

Prieš porą metų pasisekė su-
organizuoti aukštesniąją mo-
kyklą, dvi tos mokyklos klases,
nes šiuo metu teturima tiek pa-
talpų. Šiemet veikė tos aukš-
tesniosios mokyklos I ir II kla-
sė.

-o-

Šiemet mokykloje mokėsi arti
200 vaikų. Reikia padėkoti vi-
siem tėvams, entuziastams, kurie
įdėda tiek laiko ir parodo tiek
meilės lietuviškam švietimui.
Atveža vaikus net iš Conn. vals-
tybės, iš New Jersey įvairiausių
vieta. Į mokyklą važiuoja dau-
giau kaip valandą. Ir taip tie vai-
kai ir tėvai važiuoja 33 šešta-
dienius, — tiek buvo šiemet
Maironio mokykloje darbo dienų.
Tos dienos ir mokė vaikus
lietuvų kalbos, pažinti Lietuvos
kraštą ir istoriją. Mokė juos jau-
gti į lietuvišką bendruomenę,
branginti lietuvių kultūrą ir sa-
vus papročius. Jie jungiasi čia į
organizacijas, sudaro savo jaunimo
bendruomenes, kurios jau
didžiuojasi savo lietuviška kilme.
Ir tai padaro tik mokyklai!

-o-

Mokykloje dirbo apie 15 mo-
kytojų. Jų darbas yra gana sunkus.
Vadovėliai yra nepritaikyti
dabarties vaikui. Mokytojai ten-
ka pačiam verstis, kombinuoti
skaitymo tekstus ir pratimus.
Todėl mokytojai per savaitę tu-
rėjo skirti tarp 15-20 valandų

mokyklai. Tai buvo laisvalaikio
laikas. Kokia tai didelė ir brangi
auka lietuviškam švietimui ir
jaunimui!

Kas šiandien iš savo laisvo lai-
ko tiek skiria lietuviškiems rei-
kalams? Kas įdėda tiek širdies ir
meilės į jaunąjį ateities žmogų,
kad jis būtų ir doras žmogus ir
geras lietuvis? Tad tiem Maironio
mokyklos mokytojams ir drauge visų
lietuviškų mokyklų mokytojams
priklauso visų lietuvių didelė padėka!

-o-

Atostogos yra naujo darbo
pradžią. Bereginti bus rugsėjas,
ir vėl prie mokyklų durų rinksis
vaikai. Tai dabar mokyklų
vadovybės turi pasiręgti nau-
jiems mokslo metams. Neatidė-
lioti rudenį.

Jau dabar reikia sudaryti pil-
nus mokytojų kadrus. Kai bus ži-
noma, kas mokytojas, bus gali-
ma geriau pasiręgti pačiam
mokslui klaseje.

Jau dabar reikia užsakyti va-
dovėlius. Taip yra, kad vadovė-
liai vėlinasi. Ateina kartais net
po mėnesio. Kai kiekviena dar-
bo diena tokia brangi, tai yra di-
delė skriauda mokyklai.

Reikia ir naujų vadovėlių, bet
juos turi planuoti ne vietinės
mūsų mokyklos, o pati Švietimo
Taryba.

-o-

New Yorke reikia telkti jėgas,
reikia galvoti, tyrinėti ir dėti
visas pastangas — pasi-
statyti savas mokyklos patalpas.
Buvo kalbama, kad prie Židinio
bus tokios patalpos. Šiuo tarpu
jų nėra.

Jeigu galėjome pastatyti tokį
pastatą, tai galima pasispausti ir
dar pastatyti kitą pastatą, ku-
riame būtų mokykla ir patalpos
lietuviškom mūsų įstaigom. Lie-
tuviai visą laiką buvo geri orga-
nizatoriai ir geri statybininkai.
Tai rodo istorijos lapai, kaip su-
maniai mokėjo statyti pilis. Rei-
kia ir dabar lietuviškos pilaitės
mokyklai.

IŠVAJOTOS SALOS VANDENYNE

Buriuotojo įspūdžiai

B. STUNDŽIA

2

Pasizvalgus Moorea saloj

Vieną dieną išsiruošiau aplan-
kyti Moorea salą, kuri kartais
vadinama Ramiojo vandenyno
gražuo.

Sala yra apie 18 kilometrų
nuo Papeete uosto. Rodos, ten
yra apie 3000 gyventojų.

Turistam jau Tahiti atrodo
vasarvietė, — tik ne vietiniam.
Turtingesnieji tahitiečiai
Moorea saloj statosi vasarna-
mius arba nuvyksta ten praleis-
ti dieną.

Teisybę pasakius, Tahiti saloj
nėra daug gerų paplūdimių. Sa-
los pakraščiai daugiausia yra iš
juodų aštrių koralų rifų.

Susiradau tokį aptriušų mo-
torlaivį ir jame užuovėję vietą
atsisėsti. Tik aš vienas buvau
svetimšalis, nes visi keleiviai
buvo salų gyventojai. Motorlai-
vis neturėjo jokių saugumo prie-
monių: nei gelbėjimosi liemenių,
nei valties, nei plaukų.

Tarpas tarp tų dviejų salų
pasizymi stipresniais vėjais ir
nedidelėmis, bet stačiomis ban-
gomis. Dažnai pasitaiko, kad iš-
plaukę motorlaiviai turi grįžti at-
gal, nes nedrįsta leistis į kelio-
nę. Tas tarpas primena man kitą
tarpą tarp salų Havajuose. Apie

40 jūrmilių sąsiauris tarp Ha-
vųjų ir Maui salos irgi pasižy-
mi stipriais vėjais.

Artėjant iš Tahiti pusės, salos
vidury matyti balną primeną
kalną.

Atplaukęs sužinojau, kad tas
motorlaivis atgal nebegriš. Tu-
rėjau visą dieną laiko. Todėl
užsimetęs, ant pečių kelionės
krepšį, išsiruošiau į žygį.

Kelias buvo asfaltuotas. Maty-
ti, jis vedė aplink salą. Sku-
biai eiti negalėjau, nes buvo per
karšta. Tarp kelio ir jūros buvo
matyti gražių vasarnamių ir eilė
paplūdimių, kuriuose vietomis
žmonės maudėsi; kiti, išsikėlę iš
privačių kreiserių, krante rengė
mažas gegužines: valgė ir šoko.

Ten, kur vaikščiojau, sala bu-
vo apjuosta koralų rifų užtvartu.
Pro užtvartą tarpus įplaukdavo
kreiseriai ir burinės jachtos, ku-
rios netoli kranto užsiinkaruo-
davo. Vieną jachtą kiek ilgiau
stebėjau ir beveik netikėjau sa-
vo akimis. Tokia panaši į Klai-
pėdų mėgtas Hay (ryklis) klasės
jachtas. Net ir ženklą ant burių
panašų (o gal tą patį!) turėjo.
Su ilgesiu prisiminiau dienas,
praleistas ant tos klasės jachtų
Baltijos jūroje.

Mane pralenkdavo vienas an-
tras automobilis arba jaunimo
priskrovę maži sunkvežimiai,
kurie čia atstoja autobusus.

Prieš pietus vienas vėslinlin-
kas iš Tahiti mane pavežė iki
artimiausio restorano. Jis iš savo
vasarnamio su šeima buvo išva-
žiavęs pasidairyti.

Išsimaudęs ir užkandęs, vėl
tęsiau kelionę. Pakelėj visur bu-
vo žalia. Į vairių rūšių palmės,
kitokie nepažįstami medžiai, kai
kurie su žiedais, teikė keliui pa-
vėsį. Vietomis sustodavau pasi-
dairyti kriauklių, kurių buvo
matyti krūvos. Mat, tiesiant ke-
lią, amžiais sunęstos kriauklės
buvo savivarčių mašinų išjudin-
tos ir vėl pamatė saulės šviesą.

Jau gerokai po pietų pasiekiau
vietinį aerodromą. Bet man pasi-
rodė, kad dar per anksti grįžti
į Tahiti, todėl patraukiau toliau.
Aerodrome man pasakė, kad už
8 ar 10 kilometrų yra viešbutis-

kaimelis, kuriame galiu rasti į
Tajiti plaukiantį motorlaivį.

Dabar eiti buvo smagiau,
nes saulė buvo gerokai paslin-
kusi į horizontą. O vaizdai bu-
vo gražesni vienas už kitą. Iš
vienos pusės jūra su lagūnomis,
o iš antros — nusileidžią kalnų
šlaitai, tarpekiai ir vietomis pli-
kos uolos.

Vieno sunkvežimio jaunimas
pakvietė mane pas juos įlipti.
Gaila, kad negalėjau su jais susi-
šnekėti prancūziškai.

Mane paleido prie vasarvie-
tės, kurią sudarė palmių lapais
dengti nameliai, tokie, kokius
statosi tolimesnių salų gyven-
tojai. Ten buvo maudymosi ba-
seinas, restoranas, žaidimų aikš-
tė ir kitokie įrengimai pramo-
gom.

Belaukdamas dar išsimau-
džiau. Vietiniam buvo įdomu, ar
tas svetimasis moka plaukti. O
tas jaunimas, vaikinai ir mergi-

nos, vandenį jautėsi tikrai ne-
blogai.

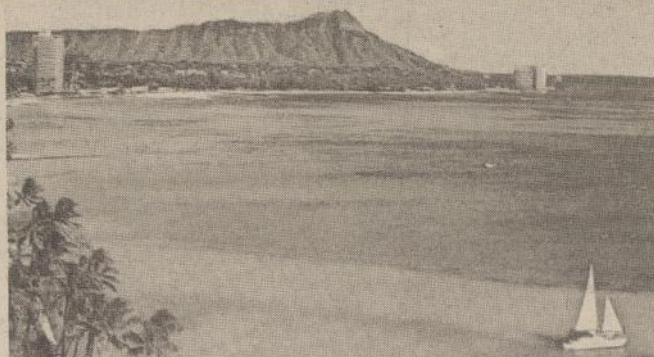
Vakarop vis dėlto pasirodė
motorlaivis, ir sudiev, išsvajota
sala vandenyne.

Vieną dieną dar aplankiau
Bora-Bora salą, bet toji toliau
nuo Tahiti ir mažiau paliesta.
Be to, ir laiko mažiau turėjau
jai apžiūrėti.

Išburiuojam į Havajus

Kapitonas jau atsistojo ant ko-
jų. Pradėjom ieškoti įgulos. Atsi-
rado viena amerikietė mergina
ir pasisūlė būti virėja. Prisidė-
jo ir vienas Tahiti salos gyven-
tojas, niekada neburiavęs, ne-
mokąs angliškai (kaip kad kapi-
tonas nemokąs prancūziškai),
bet pasiryžęs aplankyti Havajus
ir turįs lėktuvo bilietą grįžti at-
gal.

Po dienos trumpo pasiruši-
mo atsiiršom nuo krantinės, iš-
traukėm inkarą ir nuplaukėm į

Viršuj: Artinantis prie Waikiki vasarvietės Deimanto
kepurės, Havajuose. Dešinėj: Waikiki paplūdimys netoli
Marinos.

Vadovėlis jaunimui — vadovas visiems

V. ČIZIŪNAS

Šia recenzija norima paminėti Stasio Barzduko knyga yra JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Tarybos išleista su 1973 metų data, tačiau mūsų spaudos ir visuomenės viešumoj pasirodžiusi tik šių metų pradžioje.

Tenka ypatingai džiaugtis šios knygos turiniu ir dėstymo forma. Knygos viršely matom autoriaus vardą ir pavardę, žemiau — pavadinimą "Lietuvius savo tautoje, valstybėje, bendruomenėje". Skamba kaip koks sociologinis traktatas! Toliau, dviejų titulinų lapų kairiajame, be autoriaus vardo ir pavardės, skaitom: Lithuanians — Past and Present, žemiau — Textbook. Dešiniajame, be to paties įrašo, kaip viršely, papildomas įrašas: Mintys tautiniam ir visuomeniniam ugdymui bei ugdymuisi. Dar toliau, visai atskirame, jau 5-me puslapy: Mokiniam, einantiems Lietuvos keliu.

7-me puslapy randame autoriaus "Įvadinės pastabas", kuriom motto duotas A. Baranausko dvielis:

Tenai Lietuva per amžius buvo,
Kaip sako mūsų seneliai.

Šiose pastabose autorius aiškiai pasako skaitytojui (senam ir jaunam), kad esam dviejų tėvynių vaikai. Svetur gimusiem gimtasis kraštas esąs jų tėvynė. Primena A. Maceinos pastabą (iš 1973 I Laisvę Nr. 57), kad "tremtinio vaikas juk nebėra tremtinys". Aiškindamas dviejų skirtingų generacijų pasaulėjautą, autorius pasisako, kodėl ėmėsis šią knygą rašyti: visos pagrindinės temos buvusios glaudiai dėstytos mokiniam Clevelando Vysk. M. Valančiaus lituanistinę mokyklą, kur paaikškėjo reikalas ir pribrendo mintis parengti ir išleisti šią knygą. Toliau autorius pažymi, kad ji skiriama mūsų lietuviškųjų mokyklų vyresniųjų klasių mokiniam. Tačiau ją "nuolat turėtų vartyti ir mūsų studentai, visų mūsų jaunimo organizacijų nariai, visų jaunųjų mūsų šeimų motinos ir tėvai. Kai ką jame ("Lietuvyje savo tautoje...", V.C.) galės rasti ir kiekvienas lietuvis, kuriam tik rūpi, kad mūsų išeivijos istorija netaptų šios išeivijos negailestingu teismu. Rūpėjo padėti mūsų jaunimui rasti lietuvių tautos gyvybės kelią, visi padėkim jam šiuo keliu eiti."

Toliau autorius paaikškina knygos turinio dėstymo būdą ir pateikia pagrindinę panaudotą literatūrą.

Šias Stasio Barzduko pastabas palydi (12-13 psl.) Jono Kavaliūno, JAV LB Švietimo Tarybos pirmininko, straipsnis "Naują vadovėlį išleidžiant", kuriuo išdėsto leidėjų intencijas ir palinki knygai pasisekimo plačiausio visuomenėje.

Pagrindinis knygos turinys suskirstytas trimis stambiausiomis, jau antraštelę sužymėtomis, dalimis.

Pirmoji (15-78 psl.) dalis, **Lietuvius savo tautoje**, yra sudaryta iš šių įvairaus dydžio skyrių: Žmogus ir tauta, Lietuvių tauta, Šalis ta Lietuva vadinasi, Kalba — esminė tautos žymė, Bendrinės kalbos keliu, Gimtojo žodžio kultūros baruose, Bendro gyvenimo būdas, Lietuvis ženkla ir šventės, Lietuvis giesmės ir maldos.

Apytikriam autoriaus siekimų ir dėstymo metodo vaizdai patinti peržvelgimui kurio vieno skyriaus turinį. Tebūna pavyzdžiui skyrius apie bendro gyvenimo būdą. Autorius jį pradeda sakiniu: "Bendras gyvenimo būdas — trečioji sąlyga, veikianti tautos susidarymą". Toliau eina šie straipsniai: 1. Papročiai, 2. Tikėjimai, 3. Tautosaka ir rašytinė literatūra, 4. Tautos simboliniai ženklai. Po šių straipsnių pateikiami klausimai: 1. Kokie papročiai ir tikėjimai pasidarė žmonėms bendri? 2. Kokiu bū-

du tauta vieningai reiškiasi savo tautosaka ir rašytine literatūra? 3. Kokius ženklus vartoja lietuvių tauta? Pagaliau duodamas ilgesnis skyrelis "Žinioms pagilinti". Jį sudaro net 15-os lietuvių autorių įvairaus dydžio kūrybos ištraukos. Čia randam K. Bradūno eilėraščių apie praeities ir dabarties ryšį, A. Maceinos ir kan. F. Kapočiaus žodžius apie šeimą—tautos gyvybės židinį, Vinco Kudirkos pasisakymą apie motinos dovaną jam, Vaižganto "Pragiedrulių" Taučvienės, P. Orintaitės tėvo charakteristikas, Satrijos Raganos Irutės jausmus mamatei, J. Balio mintis apie tautos kūrybą, kaip jos atspindį, Mykolaičio-Putino žodžius apie tautos kūrybos tikslus, trumpas citatas iš Krėvės, Maceinos ir Pečkauskaitės minčių. Pabaigai duodama aprašymas iškilnių Karo muziejaus sodely, pagerbiant žyčius už tėvynės laisvę (pagal Stasį Raštikį), ir Juozo Ereto minčių ištrauka apie pagrindinį žmonijos raidos dėsni.

Antroji dalis, **Lietuvius savo valstybėje**, suskirstyta šiais skyriais: Istorinis tautos likimas, Lietuvos suvienijimas, Lietuvos tvarkymas, Broliška santaika, Lietuvos galybės sukūrimas, Vokiečių veržimosi sulaikymas, Gediminaitis altoriaus garbėje, Teisinių valstybės pamatų dėjimas, Aukštasis mokslas Lietuvoje, Duobės ir kliūtys Lietuvos valstybiniuose keliuose, Lietuva svetimųjų valdžioje ir jos priešinimasis nutautimui, Kelias į naują valstybinę nepriklausomybę, Nepriklausomos valstybės kūrimas, Teisiniai valstybės pagrindai, Ultimatumai, Sovietų okupacija, Lietuvos laisvinimas, Lietuvos laisvės kovotojai.

Visi šie skyriai suredaguoti tokiu pat, kaip ir pirmosios dalies, planu: po autoriaus straipsnio pateikiami klausimai, po jų — ištraukos "Žinioms pagilinti" iš lietuvių rašytojų, menininkų, mokslininkų, politikų ir visuomenės veikėjų raštų ir pasisakymų periodinėje spaudoje.

Visa dalis baigiama politinei kovai dėl tautos laisvės organizuotų veiksmų — Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Amerikos Lietuvių Tarybos, Lietuvos Laisvės Komiteto ir kitų organizacijų paskirties ir veiklos apibūdinimu. Pačioje pabaigoje aptariamas Lietuvių Bendruomenės vaidmuo politinėje kovoj dėl tautos laisvės.

Trečioji dalis, **Lietuvius savo bendruomenėje**, puslapių skaičium didžiausia. Pradedama straipsniais apie žmonių kilnojimąsi ir jo priežastis ir lietuvių išeiviją (politinių nesėkmių ir valstiečių išeiviją). Toliau eina skyriai: Kurio keliu: su savo tauta ar nuo jos? Išeivijos lietuvių organizavimas, Draugija Užsienio Lietuviams Remti, Pirmasis Pasaulio Lietuvių Kongresas, Pasaulio Lietuvių Sąjunga, Lietuvių Tremtinių Bendruomenė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės keliu, Lietuvių Charta, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pobūdis (lyginamos draugijos ir Bendruomenės, aptariama B-nės visuotinumai, rūpinimasis lietuvių, demokratiškumas, solidarumas ir lėšos), Lietuvių išeivija atskiruose kraštuose (ilgiausiai apsišlostojama aprašant JAV L. B-nę, JAV Lietuvių Fondą, kultūros ir švietimo, jaunimo ir sporto organizacijas, tautinę saviveiklą ir kt.). Atskirais straipsneliais aprašoma lietuvių išeivių gyvenimas ir organizacijos Kanadoj, Pietų Amerikoj, Australijoj ir Europoj.

Knygos pabaigoj duodamas 14,5 psl. visuomeninių terminų žodynelis, kuriuo paaškinami dabartinė lietuvių kalboj vartojami politinio, kultūrinio, socialinio ir ūkinio gyvenimo terminai. Knygos teksto (su turiniu) yra 258 psl.

Knyga gausiai iliustruota kraštovaizdžių, gyvenviečių ir pastatų nuotraukomis, daugelio žymiųjų tautos veikėjų portre-

Susitikę scenoje po Aukuro spektaklio balandžio 12 Kultūros Židinyje. Iš k. Toska Daubaraitė, Elena Dauguvietytė-Kudabienė, Alfonsas Stanevičius, Stasys Santvaras, Jonas Rūtenis, Henrikas Kačinskas, Lina Verbickaitė. Nuotr. L. Tamošaičio

NAUJAS LIETUVOS ISTORIJOS VADOVĖLIS

LIETUVIŲ TAUTOS IR VALSTYBĖS ISTORIJA. Antroji dalis. Istorijos vadovėlis lietuvininkų mokyklų X skyriui arba VI klasei. Redagavo Vincas Liulevičius. Išleido Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba, Leidimą parėmė Lietuvių Fondas. Spaudė Vl. Vijeikio spaustuvė, Chicago, Illinois 1974.

Ši antroji "Lietuvių tautos ir valstybės istorijos" dalis, kaip ir pirmoji, parašyta talkos būdu. I skyrių (Lietuvos valstybės raida) parašė pats redaktorius istorikas Vincas Liulevičius, II (Lietuvos valdžia) — Ignas Medziukas, III (Lietuvių tika) — kun. dr. Jonas Gutauskas, V (Lietuvių švietimas) — Vaclovas Čiziūnas, IV (Lietuvių kultūra) ir VI (Lietuvių prekyba) — dr. Grigas Valančius. Vadovėlis kietais viršeliais, 224 puslapių, labai gausi iliustracijų (201), vienas spalvotas žemėlapis, dvi chronologinės lentelės ir retesnių žodžių kirčiutos žodynėlis. Kiekvieno skyriaus gale yra klausimai, trumpa santrauka ir užduotiniai.

Redaktorių savo pratarmėje sako: "Turint prieš akis JAV LB Švietimo Tarybos priimtą istorijos programą, kai kuriuos rašinius teko papildyti. Be to, vadovėlio numatytas puslapių skaičius vertė ilgesnius rašinius sutrumpinti. Tuo būdu iš čia esamų skyrių autorių negalima reikalaoti visu šimtu nuosimčių atsakomybės. Tenka ja dalytis su redaktoriu".

Darosi aišku, kodėl kai kuriuose skyriuose duota per daug žinių, kurias mokiniui bus sunkoka atsiminti. Pvz., į nepilnus 13 puslapių sutrauktas ilgas Lietuvos istorijos laikotarpis — nuo Mindaugo iki paskutinio Lietuvos padalinimo 1795. Tiesa, mokiniai apie Mindaugą ir Gediminaičius mokėsi 7 sk., bet renkamųjų valdovų laikotarpis jiems visai naujas dalykas, ir kažin, ar tokiais bendrais bruožais jį palietus, daug žinių jų

tais ir grupinėmis nuotraukomis. Jų atranka turinio ir technikos atžvilgiu, be menkos išimties, atlikta atsėdėjus. Tokiu būdu knyga laimi daug patrauklumo.

Autoriaus įdėta į šią knygą daug širdies ir darbo, leidėjui — stropaus rūpesčio. Reikia linkėti šiai knygai visų nuosirdaus sutikimo, dėmesio ir uoliaus naudojimo tiek šeimai, tiek mokyklose ir organizacijose. Juk ji yra giliai išmąstyta, gražiai iliustruota bendruomeninio gyvenimo enciklopedijėlė!

Stasys Barzdukas — LIETUVIS SAVO TAUTOJE, VALSTYBĖJE, BENDRUOMENĖJE. Mintys tautiniam ir visuomeniniam ugdymui bei ugdymuisi. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba. Leidimą parėmė Lietuvių Fondas. Chicago, 1973. Didelio formato. Kietais viršeliais. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. 260 psl. Kaina 6 dol.

galvoj liks, ar supras jie, kas privedė tą Vytauto Didžiojo laikais galingiausią Europos valstybę prie jos žlugimo.

Ar vertėto dėti tiek daug iliustracijų, kai dėl to turėjo net nukentėti tekstas? Nors iliustracijos padaro dėstomą dalyką įdomesnį, tačiau šiuo atveju nevertėjo jų tiek daug dėti. Yra išleisti gana geri Lietuvos vaizdų albumų, kur daugelis tų iliustracijų yra, ir mokytojas visad gali su mokiniais tais albumais pasinaudoti. Šių dienų mokyklos vaizdinė priemonė skiria labai daug dėmesio, tačiau jos yra tik priedas ir neatstoja teksto.

Tikrai vertingas priedas yra diagramos, schemas, lentelės ir istoriniai žemėlapiai.

Ruošiant vadovėlį naujuoju metodu, yra daug pasikartojimų. Kalbant apie atskirus dalykus, pradedama nuo senųjų, prieinama prie naujųjų laikų, tad daugelis datų, vardų kartojasi. Kadangi X skyriaus mokinių amžius 15-16 metų, jie tą kartojimąsi pastebės.

S. Kaunelienė

NUO KAREIVIO IKI STUDENTO

Aleksandro Pakalniškio "Mes grįžtame"

Tai "jauno žmogaus dienoraštis" iš 1931-35 metų. Dienoraštis prasideda 1931 sausio 20: "Esu kareivis. Ir yra baismės. Baismės yra nuolatinės kareivio draugės. Nereikia baumų bijoti, ne. Kokia prasmė bijoti neišvengiamo dalyko" (p.7). Taip "filosofiškai" apsiraminęs, dienoraščio autorius tęsia savo užrašus per ištisus 5 metus, jam apytikriai kartą per savaitę atsidėdamas. Nepavykus karščiui "kanjerai", nutaria, išėjęs iš tėvo ūkio, atsidėti mokslui. Tenka vargti dirbant įvairius darbus dvaruose, prie geležinkelio ir kitur, šiek tiek paremia brolis Elizis (Aloyzas), turįs tarnybą Klaipėdoj.

Visas šis dienoraštis ir skirtas jauno žmogaus tikslui — gimnazijos baigimui, nugalint minėtas kliūtis. Daugiausia pravačiai mokymasis ir baigęs LMPs gimnaziją Kaune, įstoja į gamtos-matematikos fakultetą studijuoti fizikos. Dienoraštis baigiamas 1935 gruodžio 28, aprašant studento atostogas tėviškėj, Kėkštuose (vaikščioti po sniegus, nors ir su auliniais batais. Vienas batas yra kiauras, sniegas į vidų lenda" (p. 367). Tokia, be abejo, tada buvo ne vieno studento dalia.

Per penkerius metus sukaupia nemaža dienoraštinės medžiagos iš nepriklausomos Lietuvos laikų, bet pro svarbesnius politinius ar visuomeninius to meto įvykius praeina kaip ir tylo- mės. Pvz., pradžioj, esant kareiviui, užsimenama apie Vasario 16 šventę, kad ji ypač turėsią būti įdomi, bet įspūdžių apie ją pasigendame. Šiaip jau visa medžiaga, atitinkamai sutvarkyta, bemaž galėtų būti panau-

patį medžiagos išdėstymą galima buvo atlikti taupesniu būdu, dabar daug tuščios vietos.

Redaktorius, skyrių autoriai ir leidėjai stengėsi vadovėlį paruošti patrauklų, laikytis Švietimo Tarybos nustatytos programos ir perduoti mokiniui ko daugiau žinių. Išigilinę į atskirus skyrius, pamatai, kad visi skyrių autoriai gerai savo dalykus žino ir moka juos įdomiai perduoti.

Turint omeny, kad daugelis autorių turi kitas pareigas ir surinkimas medžiagos šiam vadovėliui, jos apipavidalinimas ir skyriaus rašymas turėjo būti atliktas dažniausiai nuo poilsio nutrauktu laiku, jiems priklauso visų padėka.

Tikėkimės, kad šis naujasis vadovėlis padės mokiniam pažinti Lietuvos istoriją ir ją pamilti, nes, pažinę praeitį, galėsime išvengti jos klaidų ir sukurti geresnę ateitį savo tautai ir būsimajai nepriklausomai Lietuvos valstybei.

RAŠYTOJAI IR KNYGOS

— Milašiaus aikštę Fontainebleau mieste, kur velionis poetas gyveno, birželio 1 inauguruos Fontainebleau miesto taryba ir Les Amis de Milosz draugija. Netoli tos aikštės yra kapinės, kur palaidotas poetas. Jo kapą dengia gražus paminklas.

— Petras Maldeikis, pedagogas ir rašytojas, neseniai baigęs didelį veikalą apie prel. Mykolą Krupavičių, sutiko redaguoti krikščionių demokratų leidžiamą žurnalą Tėvynės Sargą. P. Maldeikis, anksčiau gyvenęs Cicerio, Ill., dabar gyvena Phoenix, Ariz.

— St. Barzduko knygos pristatymą Clevelande, Naujosios parapijos salė birželio 14 rengia ateitininkijos ir skautijos jaunimas.

— Alė Rūta, Bernardas Brazdionis ir Juozas Kojelis, visi iš Californijos, pakviesti suredaguoti specialų "Į Laisvę" žurnalo numerį, skirtą a. a. prof. Juozui Brazdaičiui. Žurnalą leidžia Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdis.

— Vytauto Alanto novelių rinkinį išleidi J. Kapočiaus vadovaujama Lietuvių Enciklopedijos leidykla.

— J. Basanavičiaus rinktinis pasakų leidinys "Lietuviškos pasakos" išleistas Vilniuj. Iliustravo Vytautas Valius. 288 psl.

— Antanas Dambrauskas, klasišinių kalbų žinovas, išvertė iš graikų kalbos tris Sofoklio tragedijas: Edipas karalius, Edipas Kolone ir Antigonė. Jos išleistos vienu atskiru leidiniu "Vagos" leidyklos Vilniuj.

— Adomo Mickevičiaus "Poną Tada", verstą poetų V. Mykolaičio — Putino ir Justino Marcinkevičiaus, išleido "Vaga" Vilniuje 20,000 egz. tiražu.

Bet, jau ir į universitetą įstojęs, jis nusiskundžia savo pasaulėžiūros stoka. Religinio atžvilgiu jis tiki Dievą, bet tikėjamą praktikuoti vengia, nors jo brolis Elizis ir šio kolega Juozas Stepanas yra ateitininkai (Elizis — šatrijietis). Kai Stepanas jį kartą bandęs kaip nors prikalbėti, jis vis tiek nėjęs į pamaldas, ir mamūnė tik būtų galėjusi pasakyti: "Patrakusiai slinks esi, kad nė į bažnyčią nueit negali" (kaip ji jam kartą sakė, neinant šieno papiauti). Jaunolio religinės praktikos stoka, be abejo, bus susijęs su ankstyvu motinos netekimu. Taip pat pasaulėžiūrai anksti susiformuoti padeda ištisinis mokyklos lankymas, ne sporadiškas mokslo siekimas. Dėl to ir suprantamas jauno žmogaus nusiskundimas atsilikimu. Jis nėra antireliginis, bet daugiau areliginis tipas, gyvenęs aiškiai religinėje aplinkoje. Kad eidamas pro procesiją nepakėlė kepurės, norėdamas pasilikti eiliniu gatvės žiūrovu, be abejo, tėra mandagumo klausimas, kurį vėliau gal ir bus apgailėjęs. Šiaip jis dar tebėra svyruojantis, kai sako, kad "katalikų tikėjimo pagrindai yra nesukritikuojami" (p. 302), o prie to priduria, kad "idealai mūsų turi būti žemiški" (p. 303). Jausdamas, kad reikia kokio substituto, sakosi, kad savo dienoraštį atliekas lyg kokią išpažintį, nors ir čia negalėjęs visko išsakyti, iš to ir substituto lygtinumas.

Dienoraštį apstu retesnių, tarmiškų žodžių ir posakių, kurie gali turėti reikšmės kalbos reikalui. Bet šiaip jau būtų pravartu kiek daugiau prižiūrėti rašybos ir ypač korektūros trūkumus, kurių, ypač pastarųjų, gausoka.

Kiek jis betūrėtų istorinės reikšmės, šis dienoraštis liks nenuobodi lektūra tiek stilistiniu tiek ir psichologiniu atžvilgiu.

Aleksandras Pakalniškis. **Mes grįžtame**; jauno žmogaus dienoraštis. Chicago. Išleido dr. Stasys Jankus, 1974. 367 p.

A. Linkuvis

ŠOKIS VEJA ŠOKI

Šauniai atšvęsta New Yorko tautinių šokių grupės sidabrinė sukaktis

Ištisus dvidešimt penkerius metus vadovauti sambūriui — tai didelė žmogaus auka. Pastoviai dirbti tą metų skaičių su nuolat besikeičiančiu jaunimu gali tik gilių meilės ir ištvermės žmogus. Jadvyga Matulaitienė, didžiai mylėdama lietuviško tautinio šokio meną, per 25 metus New Yorke jo išmokė 231 jaunuoliui. Tie jaunuoliai per eilę metų jau 220 kartų įvairiomis progomis demonstravo lietuviškus tautinius šokius kitataučiam ir šoko juos savo tautiečiams. 1975 šioji grupė turi 26 šokėjas.

Gegužės 10 vakarą netoli 400 žmonių, jų tarpe nemaža ir buvusių New Yorko tautinių šokių grupės šokėjų, šios sukakties proga susirinko Kultūros Židinio.

Salė buvo skoningai išpuošta stilizuotais lietuviškais ornamentais, rausvais rožaus obelaičių žiedais ir padidintomis daugelio metų N.Y. tautinių šokių grupės nuotraukomis.

Koncertinę programos dalį atliko pati šokių grupė ir solistė Jūratė Veblaitytė-Litchfield. Solistei akomponavo Albinas Prižgintas. A. ir E. Gutauskų orkestras palydėjo tautinius šokius.

Nuo pat pirmojo šokio, Landytinio, grupė savo gyvais, žvaliais, išraiškingais judesiais užvaldė žiūrovus. Mergaičių šokamą Audėjėlę palydėjo solistė J. Veblaitytė. Toliau mišri Audėjėlė, Blezdinginis Jonkelis. Jūratė Veblaitytė padainavo šias Juozo Gruodžio dainas: Rugiagėlės, Aguonėlės, Rudens tyliu, Diemedžiui žydėsiu ir Kalvis. Pirmos keturios — lengvutės lyg drugeliai. Paskutinioji — mažai kam girdėta, slegiančios nuotaikos, pilna kartėlio. Solistė ir balsu, ir išraiška pajėgė už-

akcentuoti dainų skirtingus atspalvius. Po to be pertraukos vėl buvo šokami tautiniai šokiai — Tryptinis ir Mikita.

Staiga su trankia vakarušų muzika scenon įbėgo grupė, kurioj pastebėjai daugiau ūsuotų vyrų, negu lig šiol. Netrukus publika susigaudė: šoko buvusieji grupės šokėjai — veteranai, alumnai. Šelmiškai šypsodamiesi, mikliai suko savo poras. Publika sutiko juos audringomis katutėmis, kurios išreiškė džiaugsmą, kad ir po krūvutės metų tautinis šokis pajėgia scenoje taip skraidinti žmones, kurių ir vaikai jau po kokių penkerių metų galės šokti N.Y. tautinių šokių grupę.

Šia proga grupės merginos pirmą kartą atliko J. Matulaitienės sukurta lyrinį šokį "Žolynėliai". Dėvėdamos baltus, lyg vaidilučių, drabužius, švelniais, grakščiais judesiais vaikščiojo scenoje, laikydamos rankose žolynų pynes. Šokį lydėjo Montrealio Gintaro ansamblio muzika.

Antruojų išėjimu Jūratė Veblaitytė dainavo W. A. Mozarto Marten aller Arten, St. Šimkaus Lopšinę, J. Tallat-Kelpšos Ne margi sakalėliai ir B. Dvariojo Žvaigždutę. Bisui padainavo St. Šimkaus Pamylė-jau vakar.

Solistės lyrinis sopranas maloniai skambėjo. Buvo jaučiama kiek įtempimo aukštesiose vietose. Laikysena scenoje — neperdėtai gyva. Norėtųsi ryškesnės dikcijos.

Po to buvo šokama Vestuvių polka ir Rankluostėlis. Veteranai su savo nuometuotomis veteranėmis iškilniai atvaikščiojo Ketvirtinį. Toliau —

Lietuvos gen. konsulas A. Simutis sveikina J. Matulaitienę, tautinių šokių mokytoją, kai jos vadovaujama grupė šventė savo veiklos 25 metų sukaktį. Nuotr. G. Peniko

Usauninkas, pabaigai — Malūnas.

Tai buvo sudėtingas ir įspūdingas šokių rinkinys. Tur būt, ir newyorkiečiams nebuvo tekę savo tautinių šokių grupės matyti tokioj ištisinėj, koncertinėj programoj. Gal jau ir ne kartą matytus šokius Gutauskų orkestro gera palyda iškėlė naujon švieson. Dabartinė grupė gerai susišokusi. Kai kurie jos nariai prie jos priklauso jau septynerius, šešerius ar penkerius metus. Žiūrėdamas į juos, negali nepajusti, kaip gera ir linksma suktis tautinio šokio sukury. Jauti jų gyvą energiją ir smagią nuotaiką ir nejučiomis pradėti siūbuoti kėdėj, prisiminti, kaip buvo gera šokti J. Matulaitienės vadovaujamą grupę prieš 23 metus... Pagalvoji, kad tautinis šokis turėtų būti neatskiriama kiekvieno lietuvių vaikinio ir merginos jaunystės dalis.

Koncertinę dalį uždarė Daiva Kezienė, pakviesdama gen. konsulą A. Simutį tarti žodį lietuviškos visuomenės vardu. Ji pati suminėjo sveikinimus ir dovanas.

J. Matulaitienei dovanas įteikė: Andrius Bagdžiūnas — nuo jos giminių, G. Stankūnienė — nuo dabartinių ir buvusių grupės šokėjų, Linas Gobis, specialiai atvykęs iš Detroito — nuo detroitieškos Šilainės. Perskaičytas tėvų pranciškonų sveikinimas ir įteikta jų piniginė dovana. Gėlės ir sveikinimai nuo Rastenių, Perkūno choro, Šatrijos šokių grupės, Los Angeles jaunimo ansamblio, Toronto Gintaro ansamblio, Hamiltono Gyvataro. Paminėti sveikinimai nuo Vyta. Beliajaus, D. Dzikiūnės ir M. ir V. Žukauskų. Anksčiau gauti sveikinimai ir aukotų pavardės išspausdinti sukties leidiny.

Šokėjų vardu kalbėjo J. Oniūnas, iškviestas šokėjų A. Oslapaitę, kuri pakvietė visus atsilankyti į 30-mečio iškilmes. Pati J. Matulaitienė išreiškė padėką visiem prisidėjusiems prie šios šventės pasisekimo, o šokė-

jus ir šokusius veteranus apdovanojo leidiniu.

Oficialioji dalis baigta tautos himnu.

Toliau vyko vaisės, bendravimas ir pasišokimas prie, deja, daug ką nuvylusios Gutauskų šokių muzikos (jų grojime pasigedom ryškesnio ritmo ir šokių įvairumo).

Šventės rengimo komitetas sudarytas iš buvusių šokėjų ir šokėjų tėvų. Jam pirmininkavo Giedrė Stankūnienė. Darniai ir pasižventusiai dirbo visas komitetas: B. Ašbergienė, D. Bagdžiūnaitė, D. Birutienė, D. Kezienė, A. Marijošienė, A. Matulaitis, E. Oslapienė, E. Remeza, L. Vainienė.

Dvidešimtpenkmčio sukak-

tuvinį leidinį suredavo ir skoningai paruošė Kest. Čerkeliūnas, į jį sukaupdamas daug įdomių praeities vaizdėlių, nuotraukų, net statistikos. Dail. Č. Janušas sukūrė tautinius scenos ornamentus ir vinjetes salės sienom papuošti. D. Bagdžiūnaitė suprojektavo salės išpuošimą ir nutapė šokėjų porą, kuri kabėjo salės gale. L. Šileikytė ir A. Bilerienė paruošė gėlių puokštes ant stalų. A. Matulaitis tvarkė apšvietimą, o T. Alinskas — garso sistemą. Šokėjos ir jų motinos pagamino visą maistą ir saldumynus.

Tai buvo šventė, suruošta ne pareigos, o meilės ir pagarbos ženkle.

Gintarė Ivaškienė

PO CHICAGOS DANGUM

Lietuvių televizija, dešimt

metų išsivertusi sunkiai surenkamais ištekliais, turi netoli 3000 dol. deficitą. Nors buvo 400 su viršum rėmėjų, tačiau dėl infliacijos ir bedarbės dalis jų atkrito. Kad LTV galėtų ir toliau gražiai gyvuoti, reiktų kokių 300 naujų rėmėjų. Spalvota televizija pareikalauja didesnių išlaidų, o stambesnių skelbimų nėra. Simas Kudirka, atvykęs į Lietuvių operos spektaklį, dalyvavo televizijos programoj, per LTV paskelbė savo veiklos planus ir atsakinėjo į šluto klausimus. Kalifornietis Tumėnas paklojo 100 dol. LTV palaikyti. Jis apmokėjo ir S. Kudirkos keilione į Chicago.

Lietuviškos radijo programos irgi sunkiau verčiasi ir trumpėja. Sophie Barcus vardo radijo programą leidžia A. Daukas. Kasdien transliuojama tik pusė valandos — nuo 11:30 iki 12 val. Šeštadieniais ir sekmadieniais 8:30-9:30. Čia yra Tėvų Jėzuitų, Tėviškės parapijos valandėlės, sveikatos ir minėjimų programos. Jaunimo kongreso proga prabyla ir jaunimo atsto-

vai. Margutis transliuoja nuo 5 iki 6 val. penkias dienas savaitę. Lietuvių Forumo programa atkelta į sekmadienio 3 val. po pietų.

Marquette Parko Balfo 5 skyrius per pereitą vakarą surinko 13,156 dol. aukų. Aukų rinko 35 pasižventėliai.

Alvudo Lietuvio sodyboj gegužės 4 įvyko lietuviškos motinos minėjimas. Atidarė dr. J. Adomavičius, kalbėjo akt. Brinka, akt. Kirvaitytė padainavo dvi dainas, Ona Šaltmanienė ir J. Mažinienė skaitė savo eiles, poetas A. Kevėža skaitė savo kūrybos. Dar skaitė V. Kuliešius, agr. Dublienė, mokyt. Girdvainytė. Vėliau buvo rodomas filmas. Po to — vaisės. Lietuvio sodyba gražiai išpuošta gėlėmis. Alvudas šalia turimų patalpų nupirko ir kitą (12 būtų) namą, kurio rūšys naudojamas kaip koplyčia ir salė. Sėneliai labai patenkinti darbštaus ir visiem gero linkinio dr. J. Adomavičiaus triūsą ir pagalbą.

Bal. Brazdžionis

ELIZABETH, N.J. Mokslo metų užbaigimas

Gegužės 18 Dr. V. Kudirkos šešt. mokyklos mokiniai, jų tėvai, mokytojai ir mokykla besidomį lietuvių rinkosi į Sv. Petro ir Povilo parapijos salę mokslo metų užbaigtuvėm. Ta proga kalbėjo mokyklos vedėjas kun. J. Pragulbickas, švietimo inspektorius Antanas Masionis, parapijos klebonas kun. Petras Žemeikis ir LB apyg. pirm. K. Jankūnas. Jų kalbos buvo trumpos.

Vėliau mokiniai parodė, ką jie šalia mokslo dalykų buvo išmokę. Čia darželio mokiniai pasakė eilėraštį "Du ir tu bus keturi" ir sudainavo "Suk, suk, rate-lį". Jaunesnieji mokiniai šmaikščiai pašoko šeinį, o Monika Šernaitė, Rita Gražulytė ir Vilius Suoginis padeklamavo po eilėraštį. Vėliau jaunesnės šokėjos pašoko mikيتين, o vyresnieji mokiniai — juodąjį jonkelį. Tautiniai šokiai padarė gražų įspūdį, nes buvo darniai ir gyvai sušokti.

Programa buvo užbaigta mokinių choro dainomis. Choras, diriguojamas solistės Irenos

Atsiųsta paminėti

JOURNAL OF BALTIC STUDIES. Volume V, Number 2, Summer 1974. Redaktorius Arvids Ziedonis, Jr. 168 psl.

Žurnalą leidžia Association for the Advancement of Baltic Studies, Inc. Šios draugijos direktorių tarybą sudaro estai, latviai ir lietuviai. Iš septynių sąrašė miničių asmenų trys yra lietuviai. Už 15 dol. metinį mokėstį draugijos nariai gauna ir šį žurnalą, kuris spausdinamas metų ketvirčiais, anglų kalba.

Šis numeris pradėdamas straipsniais apie estų ir latvių poeziją. Šį sykį straipsnių bei apžvalgų autorių tarpe nėra lietuvių (kitais atvejais būna). Tačiau apžvelgiami kai kurie li-tuanistiniai darbai.

Bronys Raila — PAGUODA. Akimirų kronikos 5. Antra dalis. Nidos Knygų Klubo leidinys Nr. 93, 1974. Viršelio dailininkas Kostas Jezerskas. 380 psl. Kaina 5 dol.

Autorius — vyresniesiems skaitytojams gerai žinomas publicistas. Originalus, nepamėgdžijomas, kontroversinis. Spalvingai rašas straipsnius politinėmis, literatūrinėmis ir kitokiomis temomis. Yra rašęs ir poezijos.

Kontroversiją skaitytojuose autorius sukelia savo mintimis, kurios vieniem beveik priimtinos, kitiem — jokių būdu ne. Mažiau kontroversinis jo rašymo būdas. Daugelis pripažįsta, kad jis įdomus, bet neapsirinka ir tie, kurie jam pripažįsta per didelę plepumą.

Į šį leidinį, antrąjį Paguodos dalį, sudėti straipsniai turi vieną bendrą bruožą — jie visi nagrinėja lietuvių rašytojus. Skyrius "Moterys, moterys..." liečia rašytojas moteris — Mariją Simš-Černekytę, Mariją Aukštaitę, Nelę Mazalaitę ir Alę Rutą. Pirmajai iš jų skiriamas skyrelis "Ką sakė Dubysa?"; antrajai — "Pušys, berzeliai, ramunėlės"; trečiajai — "Tėviškės vėjas"; ketvirtajai — "Rūtos daržas". Skyrius "Dabarties iškarpa" liečia Aloyzą Baroną (jo romaną su aktualijom). "Raketos susprogi-mas" atskleidžia vieno poeto tragiką — Leono Skabeikos. "Rauda apie Aistį" parašyta mirus Jonui Aisčiui.

Autorius šioj knygoj pasireiškia kaip literatūros kritikas, tik ne akademiškas (atseit akademiškai sausas). Jis mėgsta iš literatūros lankų nuklysti ir į visai kitas lankas (taip skaitytojui atrodo). Jo nagrinėjami autoriai, atrodo, yra pasirinkti ne vadovaujantis kokia nors sistema ar doktrina, bet atsitiktinai.

Stankūnaitės-Silvos, padainavo 5 daineles, kurios nuskambėjo visai sklandžiai. Matyt, kad dainų mokytojas muzikas Juozas Stankūnas buvo įdėjas nemaža darbo.

Mokiniam buvo išdalyti pažymėjimai, o 7-tą skyrių baigusieji buvo apdovanoti ir Juozo Kapočiaus leidyklos padovanotomis knygomis ir Lietuvos žemėlapias. Šį skyrių baigė Algis ir Regina Brazinskai, Petras Audėnas, Debbie ir Rūta Didžbalytės, Linas Eitmanas, Asta Kvedaraitė ir Rūta Raudytė. Kitais metais mokykla žada suorganizuoti ir aukštesnį liuanistikos skyrių. Danguolė Didžbaliene, šioje mokykloje dirbusi 10 metų, buvo apdovanota pažymėjimu.

Programą pranešinėjo Petras Audėnas, Algis ir Regina Brazinskai ir Debbie ir Rūta Didžbalytės.

Savo pranešimus jie pajavairino ir mokyklos gyvenimo humoru. Beje, Regina Brazinskaitė skambino pianu, su kuriuo ji yra jau gana gerai susigyvenusi.

Mokyklą lankė per 30 mokinių. Šventės dalyviai buvo pavaišinti kava ir mokinių mamų-čių pagamintais kepiniais.

K.J.

PAŽINKIME

AK Čiurlionis

20

SAULĖS SONATA

Čiurlionis sukūrė septynias tapybines sonatas. Iš jų — dvi nebaigtos. Tos sonatos yra originaliausi jo kūriniai, labiausiai išgarsinę Čiurlionį kaip genialų dailininką. Kas pajėgia bent truputį įsigilinti į sonatų turinį ir jų formas, sonatos savo grožiu ir originalumu daro nepaprastai gilaus įspūdžio.

Sonatų turinyje iškyla bendra Čiurlionio tematika — šviesos kova su tamsa, gėrio kova su blogiu. Šiom bendrinėm temom jis rado visai naujų įvaizdžių ir pagavo nauju stipriu pergyvenimu. Sonatose tas jo pakilumas ir kūrybinis žerėjimas gauna labai subtilias formas, didelį įvairumą ir drauge sudaro vieną galingą visumą.

Dail. M. Dobužinskis, taip pat gimęs prieš 100 metų, jau gyveno Petrapilyje ir buvo pagarsėjęs dailininkas. Jis savo prisiminimuose apie Čiurlionį pasakoja, kad Petrapilyje išgirdęs žinią, jog Vilniuje esąs toks dailininkas, kuris tapo muziku, tapo labai atitrauktai ir estetiškai. Ir tai labai sudomino Dobužinskį ir kitus jo draugus. Dobužinskis vėliau globojo Čiurlionį, įvedė į Petrapilio dailininkų tarpą.

-o-

Čiurlionis labai mėgo saulę. Jos reikšmę vaizdavo bent keliuose paveiksluose. Jai ir skyrė pirmąją savo sonatą — "Saulės" sonatą. Ją nutapęs, Čiurlionis ir pavadino nr. 1. Tai buvo 1907. Tais pačiais metais sukūrė ir "Pavasario" sonatą, davęs jai nr. 2. Abi sonatos buvo išstatytos Antroje lietuvių dailės parodoje Vilniuje 1908 pavasarį. Abi jos rado platų atgarsį visuomenėje.

"Saulės" sonata yra himnas saulei, tam gyvybės šaltiniui. Bet kitus šildydama ir džiugin-dama, saulė pati gėsta. Atėis laikas, už milijardų ar milijonų metų saulė užges. Tada žemėje bus tamsa, amžinoji naktis ir mirtis.

Toks yra šios sonatos bendras turinys.

Allegro

Pirmoji dalis — allegro, gyva dalis. Pabrėžiamos aukšty-n kylančios linijos. Tai džiaugsmo himnas saulei. Saulė ir šimtai saulių yra čia pat už vartų (pirmame plane, žemai). Ir ant vartų ir ant sienos matome saules. Visa ir veda į tą žerintį saulių šalį. O toje šalyje matome fantastiškus bokštus (dešinėje). Jų viršūnėse žėri saulės. Žemai prie bokštų apačioj yra pati didžiausia saulė, kuri surenka visą dėmesį ir pasako, kas gi bus toliau, kairėje — saulių saulės viena už kitos kyla aukšty-n. Gilumoje matome salą, lyg kokius pilies griuvėsius (gal mintis atėjo iš Trakų pilies). Iš ten vėl kyla naujos saulės. Viršuje temą užsklendžia skrendas paukštis, kuris visiem neša linksną žinią — saulutė gera, saulutė šildo. Dešinėje viršuje vėl eina ir tolsta saulės, saulės.

Paveikslas kloritas — melsvai auksinis.

Ir čia randame keturias dalis. Pirmoji dalis — siena ir vartai ir viršum jų žerinti saulė. Du elementai — šviesos ir tamsos.

Antroje dalyje — dešinėje — kartojasi vartų motyvai, vartų siluetai, tema suvienodinama. Trečioji dalis — gyva, pilna saulių, eina įstrižai. Baigiamojoje dalyje — dominuoja žerint-čios auksinės spalvos, vėl užakcentuojama saulė ir taip baigiamas allegro. (p.j.)

M. K. Čiurlionis — Saulės sonata, Allegro. 1907 metai, tempera.

Redaguoja Maironio aukštesniosios mokyklos mokiniai. Medžiagą siūsti Jolita Gudaitytė, 116-18 85 Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418

PILIAKALNIAI

Piliakalnis yra supiltas kalnas. Jį supildavo ne iš karto. Ant supulto kalno būdavo statomos užtvartos ir pilys. Pilyse gyvendavo ir gindavosi. Pilis statydavo iš medžio, molio, akmenų. Piliakalniai buvo daromi įvairiose vietose.

Asta Lukoševičiūtė, II sk.

Senovėje lietuviai statė pilis ant kalnų. Jie dabar vadinasi piliakalniai. Prie pilies žmonės statė savo namus. Jie galėjo greitai pasislėpti nuo priešo. Karieiviai gindami pilį mesdavo akmenis iš bokšto. Pilyje buvo javų ir vaisių sandėliai.

Juozas Aukštikalnis, II sk.

Ant piliakalnių stovėjo pilys. Kunigaikštis ir kiti žmonės galėjo ten saugiai gyventi. Aplink piliakalnius buvo vanduo. Jeigu priešas atsiranda prie pilies,

tada žmonės pila verdantį vandenį. Jiems ten buvo saugu ir nuo žvėrių.

Paulius Birutis, II sk.

Piliakalnis yra vieta, kur senovėje buvo pilis. Piliakalnio vardas yra sudarytas iš dviejų žodžių — pilis ir kalnas. Piliakalnius naudojo apsiginti nuo priešo. Ten gyveno kunigaikščiai. Apsiginti nuo priešo naudojo karštą vandenį ir strėles.

Andrius Kirkyla, II sk.

PILIAKALNIO PASAKA

Vieną kartą buvo storas karalius. Jis labai mėgo bulvinius blynus. Prie to piliakalnio gyveno slobinas. Jam irgi patiko blynai. Vieną dieną atėjo slobinas pas karalių ir sakė: "Duok man blynų. Jei neduos, aš tave suėsiu." Karalius jam nedavė, ir slobinas karalių suėdė. Tada sugriuvo karaliaus pilis ir užmušė slobiną.

Tadas Nemickas, II sk.

Kodėl aš norėčiau aplankyti Lietuvą?

Mano mamytė ir tėvelis gimė Lietuvoje. Aš noriu matyti, kur jie gimė. Lietuvoje yra daug senų pilių. Tos pilys labai gražios. Lietuvoje visi kalba lietuviškai. Aš noriu gatvėj kalbėti lietuviškai.

Andrius Slavinskas, II sk.

Aš norėčiau aplankyti Lietuvą todėl, kad ten gyveno karalius. Aš norėčiau pamatyti Vilnių ir Kauną. Aš norėčiau pamatyti bobutės ir tėtuko namą Lietuvoje. Aš noriu pamatyti Tauragę, nes ten augo mano tėvelis. Aš norėčiau aplankyti Lietuvą todėl, kad aš manau, kad ten yra labai gražu.

Tadas Nemickas, II sk.

Aš norėčiau aplankyti Lietu-

vą, nes ten mano tėveliai gimė. Man būtų įdomu aplankyti Vilnių, Kauną ir kitus Lietuvos miestus. Labiausiai norėčiau pamatyti visas Lietuvos pilis.

Ričardas Tauras, II sk.

Lietuva mano tėvo gimtinė. Mano tėta dar ten gyvena. Ten sniegas labai baltas. Prie jūros norėčiau gintaro ieškoti.

Algirdas Bivainis, II sk.

Aš norėčiau aplankyti Lietuvą, nes aš esu lietuvis. Mano senelis gimė Lietuvoje. Aš norėčiau pamatyti kaimą, kur senelis gimė. Aš norėčiau aplankyti Lietuvos sostinę Vilnių. Norėčiau pamatyti piliakalnį. Kai aš užaugsiu, aš aplankysiu Lietuvą.

Andrius Kirkyla, II sk.

VOVERYTĖ

Atsikėlus aš iš ryto Mačiau voverę. Šokinėja jos po pievą Riestom uodegytim.

Nuo medelio ant medelio Linksmos šokinėja, Ieško gilių, riešutėlių Savo pusrytėliam.

Adrija Nemickaitė, 5 sk.

LIETUVOS KRYŽIAI IR KOPLYTĖLĖS

Lietuviai mėgsta statyti kryžius visur, kur jie tik tinka. Kryžkelėse, prie namų, miškuose, net prie istorinių vietų.

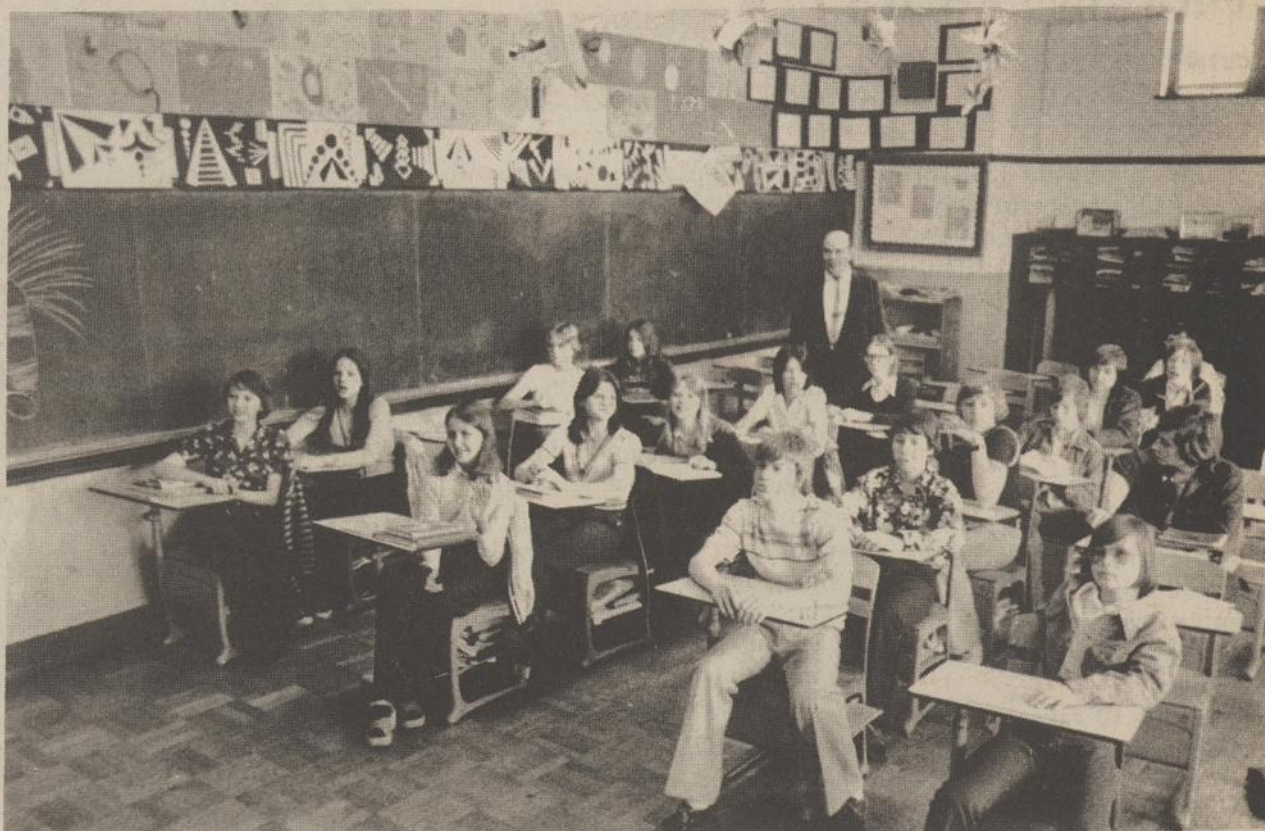
Šie kryžiai padaryti iš medžio, drožti peiliu. Tarp visų lietuvių meno sričių kryžiai yra gražiausi ir įdomiausi. Jie siekia net priešistorinius laikus. Perkūno simbolis buvo kryžius, tik

AŠ

Aš esu Rita Dragūnevičiūtė. Aš gimiau Hartforde, Conn., St. Francis ligoninėje. Gimiau 1963 metais birželio mėnesį 18 dieną. Dabar man vienuolika metų. Gyvenu Mamaroneke, New Yorko valstijoje. Lankau St. Vito mokyklą. Esu šeštame skyriuje. Taip pat lankau ir lietuvišką mokyklą, jos vardas "Maironio" šeštadieninė mokykla. Esu taip pat šeštame skyriuje.

Aš turiu šiuos pomėgius (hobbies): žiemą slidinėjimą, čiuožiu ant ledo ir važinėju nuo kalniukų rogutėmis. Pavasarį ir vasarą važinėju dviračiu, maudais ir daug plaukiuju. Esu skautė ir priklausau Birutės draugovei. Man patinka stovyklauti. Esu laiminga, kad esu lietuvaitė.

Rita Dragūnevičiūtė, VI sk. mok.

Maironio lituanistinės mokyklos 8 skyrius su mokytoju P. Jurkumi. Nuotr. G. Peniko

LAIKRODIS

Laikrodis, Rodo laiką, neklausydamas, nežiūrėdamas. Rodo — kiek valandų, kiek minučių.

Ligonis. Išžiūrėjęs į svajonę, skaito minutes. Rytoj gal bus geriau, nauja diena, — pažūrėk į laikrodį.

Mokinys... klasė nuobodi... svajoja: dar trys minutės, dvi, viena...

Darbininkas. Kiekviena diena sunki. Namo, pavalgyt, išmiegot... Ratukas... O rytoj — vėl tas pats... Ir kitą rytą laikrodžio rodyklė sukas...

Laikrodis — geras draugas: nuovargio laiką pastūmės, nežiūrės, nekalbės... Nežinos...

Raimundas Mickus, Los Angeles, Calif.

Ką man reiškia lietuviška mokykla?

Lietuviška mokykla man reiškia daug darbo. Aš turiu tan daug pamokų ir angliškoje mokykloje. Reikia dar parengti ir lietuvių pamokas. Bet lietuviškoje mokykloje yra gerai, nes čia aš matau visus savo draugus, kurių kitaip negalėčiau matyti. Man irgi patinka tautiniai šokiai. Man yra įdomu žinoti ir kitą kalbą ir padėti mūsų tautai būti žinomai kraštu visame pasaulyje.

Tai, iš viso, man atrodo, kad lietuviška mokykla yra geras dalykas.

Svarbiausias dalykas yra tas, kad aš lietuviškoje mokykloje išmokstu apie savo tautą. Aš išmokstu savo tėvėlių kalbą ir apie tą kraštą, kuriame jie gimė. Man yra įdomu žinoti kitą kalbą

ir būti truputį kitokia, negu visi kiti.

Laimė Basiulytė, Los Angeles, Ca. -0-

Lietuviškoje mokykloje mes susipažįstame su lietuvių kalbos mokslu, rašytojais ir jų kūriniais. Mes susipažįstame su lietuvių tautos senove ir sužinome, kokioje padėty lietuvių yra dabar. Mokykloje mokomės taisyklingai kalbėti ir rašyti lietuviškai. Kai mes visus tuos dalykus

iname daugiau pažinti, mes jaučiame, kad mes priartėjame prie Lietuvos ir lietuvių. Širdyje mes pajuntame pasididžiavimo jausmą, kad esame lietuviai, kad mokame kalbėti ir rašyti lietuviškai. Mes pagalvojame apie tuos vaikus, kurie savo motinų kalbos nemoka. Ir mum atrodo, kad mes už juos esame laimingesni.

Mes mėgstame lankyti lietuvišką mokyklą, nors kartais turime save priversti išmokyti paskirtas pamokas. Bet mes suprantame, kad mum tai yra labai naudinga.

Rita Bureikaitė, Los Angeles, 8 skyr.

Maironio lituanistinės mokyklos 5 skyrius su mokytoja Gintra Ivaškiene pamokos metu. Nuotr. G. Peniko

MANO MĖGIAMIAUSIA DARŽOVĖ

Mano mėgiamiausia daržovė yra agurkas. Mes auginam agurkus kaime. Aš valgau agurkus su medumi. Agurkas yra žalias. Agurkas skanus prie mėsos.

Edvardas Kezys, II sk.

Mano mėgiamiausia daržovė yra kukurūzai. Man patinka dėl to, kad galiu valgyti su pirštais. Kukurūzus reikia išvirti. Kukurūzai auga pas ūkininkus darže.

Tomas Šaulys, II sk.

Salotos yra mano mėgiamiausia daržovė. Aš valgau daug salotų per vakarienę. Jos man duoda daug vitaminų. Salotos auga darže. Aš valgau salotas kaip užkaiš — be druskos. Kai aš kramtau salotas, man patinka tas garas ausyse.

Paulius Birutis, II sk.

Agurkas yra žalios spalvos ir pailgos formos. Agurkas turi dygliukus. Kai perpiauni agurką, randi sėklas. Man patinka agurkai.

Andrius Adams, II sk.

Maironio lituanistinės mokyklos 6 skyrius su mokytoja Kazimiera Šventoraitiene pamokos metu. Nuotr. G. Peniko

PADĖKIM PERSEKIOJAMIEM TIKINTIESIEM

Tikėjimo persekiojimas okupuotoj Lietuvoje nuolat stiprėja. L.K. Religinės Šalpos Rėmėjų organizacija padeda persekiojamiems tikintiesiems ir kunigams išlaikyti bažnyčias, už kurias reikia mokėti didžiausius mokesčius komunistinei valdžiai.

Visi įsijunkim į rėmėjus, metam aukodami nors 5 dol. Amžinieji nariai aukuoja 100 dol., mėcenatai — 1000 dol.

Aukotojam duodami kvitai. Jų aukos Amerikoje nurašomos nuo federalinių mokesčių. Už au-

kotojus kasdien aukojamos mišios.

LKRS Rėmėjai pernai išleido LKB Kronikų knygą, į kurią buvo sudėti septyni numeriai. Jos kainą tik 2.50 dol. Dabar leidžiama antroji dalis.

Aukos siunčiamos ir LKB Kronika įsigyjama: LKRS Rėmėjų Vyr. Valdyba, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Kur veikia LKRS Rėmėjų skyriai, aukos įteikiamos jų valdyboms; jos duoda ir kvitus. LKRS Rėmėjų Vyr. V-ba

PENSININKAI, SUKELKIM SPAUDOS VAJŲ

Prieš keliolika savačių kongresas priėmė ir prezidentas Fordas savo parašu patvirtino specialų socialinio draudimo įstatymo priedą, kuriuo remiantis kiekvienas, gaunęs socialinio draudimo (social security) pensiją, gaus vienkartinę pašalpą — 50 dolerių. Ta suma bus išmokėta š. m. birželio mėnesį.

Nėra jokia paslaptis, kad daugelis mūsų lietuvių pensininkų, kurie, sunkiai dirbdami 20 ar daugiau metų ir taupiai gyvendami, šiandien turi išmokėtus namus, automobilius ir sąskaitėles bankuose, kad galėtų savo gyvenimo likusią dalį praleisti be rūpesčio, nereikalaudami iš valdžios įstaigų išmaldos, kaip tai daro Amerikos vadinamoji privileijuota „mažuma“.

Šia netikėta proga siūlau visų organizuotų lietuvių pensininkų draugijom paskelbti birželio mėnesį pensininkų spaudos vakarą ir jį sėkmingai įvykdyti, prašant visą gautą 50 dol. sumą padalinti tiems lietuvių patriotiniams laikraščiams, kuriuos jau nuo seno skaitom. Paraginkim tuos mūsų kolegas, kurie iki šiol buvo abejingi lietuviškai spaudai, kad jie užsiprenumeruotų bent vieną ar du lietuviškus laikraščius. Netapsim vargšais tą penkiasdešimtą paaukoję spaudai, kuri šiuo metu dėl pakilusių kainų labai sunkiai verčiasi. Netapsim nė turtininkai, padidinę banko sąskaitą 50 dolerių.

Zinau, kad dauguma pensininkų remia lietuvišką patriotinį spaudos žodį, bet esu įsitikinęs, kad daugeliui nė į galvą neatėjo mintis tą birželio mėnesį nukrisiančią, lyg iš dangaus, maną paaukoti mūsų spaudai. Man tokia mintis atėjo į galvą irgi labai atsitiktinai.

Mes, kurie iki šiol, atnaujinami prenumeratą ar kitomis progomis, savo aukomis rėmėm tuos lietuviškus išsivijus laikraščius, kurie kovoja už Lietuvos nepriklausomybę — atstatymą, nenutraukim tos paramos, kol Aukščiausias leis. Dabar tuos ekstra gausimus pinigais ir paaukokim kaip ekstra, nepriskaitydami prie kasmetinės rutininės paramos spaudai, kurią skiriam pagal savo išteklius.

Zinoma, čia neturiu galvoj nepasiturinčių pensininkų, kurie dėl ilgos ligos ar kitų nepalankių aplinkybių sunkiai verčiasi.

GEGUŽĖS AIDAI

Straipsniai: P. Jutulius — Motiejus Valančius — idealus vyskupas; A. Vaičiulaitis — Vysk. Motiejus Valančius raštų stilius; S. A. Girmius — Lietuvos katalikai rusų carinėje priešpaudoj; A. Mažiulis — Nežinoma 1874-1877 m. sukurta giesmė; V. Vizgirda — Parodos, premijos ir meno kritika.

Apžvalgoje: Vl. Jakubėnas — „Elisir d' amore" — Meilės eliksyras; J. Draugelis — Komunistinės moralės „pranašumas"; J. Kojelis, B. Vyliuadas — Du atsiliepimai dėl „Aidų" pradžių.

Recenzijos: Pr. Skardžius — Prūsų kalbos gramatika (W.R. Schmalstieg); Alaušius — Iš memuarinių knygų (M. Krupavičius atsiminimai); Vl. Kulbokas — A. Tyruolio sonetai.

Viršelio 1 psl.: — vysk. M. Valančiaus atvaizdas; 4 psl.: — J. Balčikonis — Pavasario srautas (kilimas).

Šis numeris iliustruotas vysk. M. Valančių liečiančiomis iliustracijomis. Be to, lietuviškos motinos atvaizdas, V. Vizgirdos (taip), J. Kinkienės (drabužinė medžiaga), R. Mackenzie (skulptūra).

Redaguoja dr. Juozas Girmius, 27 Juliette St., Boston, Ma. 02122 leidžia T. Pranciškonai; leidėjų atstovas — T. dr. Leonardas Andriekus, OFM, Franciscan Monastery, Me. 04046; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Gal ne vienas skaitytojas pamans, kad čia rašantis, kitus ragindamas, nori tik save pareklamuoti, o pats greičiausiai neduos nė cento. Aišku, kiekvienam valia galvoti, kaip nori. Dėl to neisiu į diskusijas.

Dėl per ankstybos ligos nespejau prasigventi. Neturiu nuosavų namų, niekada neturėjau automobilio, ir „žaliukų" suma, kurią kartu su žmona spėjom sukaupti, yra gana kukli. Nežiūrint to, iš birželį gautos dovanos nepasiliksiu sau nė cento — pasiėgsiu su ja taip, kaip šiame rašiny kitus raginu. Mano liudininkai bus laikraščių (kuriuos prenumeruoju) redaktoriai bei administratoriai. Taip gali pasiėgti ir kiti, niekieno neraginami, nes ne visose

lietuvių kolonijose yra suorganizuotos pensininkų draugijos.

Ar nebūtų gerai, kad ir kiti laikraščiai tuo reikalu pasisakytų? Jeigu mano balsas liks tik tyruose šaukiąs, nesistebėkit. Juk net ir Lietuvių Bendruomenės neseniai skelbtas spaudos platinimo vėjus nesibaigė kaip buvo tikėtasi.

Nenorėdamas reklamuotis, nepasirašau savo pavardės, bet padėdu vienintelį „titulą", kuris man beliko — Pensininkas

-o-

Redakcijos pastaba: Darbininko redakcijai šis „Pensininkas" yra žinomas, kaip uolus New Yorko lietuviškos visuomenės veikėjas, retkarčiais atsiunčiąs Darbininkui straipsnių ir aukų spaudai remti.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių festivalį surengė Baltimorės lietuvių draugijos bei organizacijos gegužės 31 ir birželio 1 Baltimorės miesto centre esančioj Hopkins Plaza. Kiekviena tautybė turės savo savaitgalį. Lietuviam teko garbė festivalio sezoną pradėti. Lietuvių festivalis prasidėjo gegužės 31, šeštadienį, vidurdienį, su invokacija, kurią kalbėjo kun. A. Dranginis prie lietuviško kryžiaus, kurį padarė p. Grintalis, ir majoro J. Donald Schaefer sveikinimo žodžiu. Publika galėjo pasigrožėti lietuvių rankų darbais, gintaru, drožiniais, knygom ir plokštelėm. Buvo galima nusipirkti ir lietuviškų valgių. Meninę programos dalį atliko Aidų orkestras, tautinių šokių grupės ir vyrų choras Daina.

Berniukai. Šv. Alfonso mokyklos mokiniai, kurie per metus uoliai patarnauja mišiom, dalyvauja novenų ir kitose pamaldose Šv. Alfonso bažnyčioj, gegu-

žės 28 po 8 val. mišių buvo pavėžinti į gražų State Park Baltimorės priemiesty ir ten turėjo savo gegužinę. Su jaunaisiais kartu kelias malonias valandas praleido ir parapijos kunigai. Jaunimo vaišės apmokėjo klebonas prel. L. Mendelis.

Mokslo metų užbaigimo aktas Šv. Alfonso mokyklą bus birželio 8, sekmadienį, 3 val. po pietų. Graduantai dalyvaus 8:30 val. mišiose, kurias aukos klebonas prel. L. Mendelis. Po mišių graduantai nusifotografuos su parapijos kunigais. Akto metu prelatas išdalyt graduantam diplomus ir pažangiesiems mokiniams dovanas.

Birželio bausių dieną mįšimą rengia Lietuvių Bendruomenės Baltimorės apylinkė birželio 15, sekmadienį. Visi kviečiami dalyvauti mišiose Šv. Alfonso bažnyčioj 8:30 val. ryto. Kun. A. Dranginis aukos

LIETUVIŲ SPORTO VARŽYBOS

Rochestery gegužės 3-4 vyko tarpapygardinio sporto varžybų antrasis ratas stalo teniso ir šachmatų šakose. Pirminybes pravedė Rochesterio L.S.R. Sakalas bei priekaištis.

Tarpapygardinėmis varžybomis bandoma pažadinti konkurenciją tarp apygardų mažiau populiariose sporto šakose (lengvojo atletiko, stalo ir lauko tenise, šachmatuose). Pirmasis 1974-75 sezono ratas vyko Torontose rugsėjo 21-22 lengvosios atletikos ir lauko teniso šakose. Dalyvių sulaukta gausiai iš visų 4 apygardų: Kanados, Vid. Vakarų, Chicagos ir Rytų. Rochesterio Chicaga nepasirodė, o Clevelandas atsiuntė vieną žaidėją.

Užbaigus 1974-75 sezono tarpapygardines varžybas lauko teniso, stalo teniso, lengvosios atletikos ir šachmatų šakose, laimėtojai liko Rytų sporto apygarda su tokiais rezultatais:

Rytų: lengvoji atletika (1.a.) — 558,5, lauko tenisas (1.t.) — 190, stalo tenisas (s.t.) — 360, šachmatai (š.) — 50, viso (v.) — 1158,5.

Kanada: 1.a. — 327, 1.t. — 110, s.t. 210, š. — 30, v. — 677.

Chicaga: 1. a. — 207,5, 1.t. — 260, v. — 467,5.

Vid. Vakarų: 1.a. — 168, 1.t. — 40, s.t. — 20, v. — 228.

Stalo tenisas

Mūsų stalo teniso situaciją galima apibūdinti keliais žodžiais: geriausias vyrų klasės žaidėjas yra Violeta Nešukaitytė (mergaitės gali dalyvauti berniukų klasėse), ir yra daug neblogio lygio 12-14 metų prieauglio.

V. Nešukaitytė atrodė impresyviai. Neseniai grįžusi iš Japonijos, kur praleido šešis mėnesius praktikuodamasis, Violeta lengvai laimėjo prieš visus priešininkus — vyrus ir moteris. Vienintelį setą prieš ją laimėjo T. Vainius iš New Yorko vyrų klasės pusbaigminės rungtynės.

Trūksta vyresnio amžiaus prieauglio. Vienintelis, daug žadantis, yra T. Vainius iš New

Yorko. Jam tačiau dar reikia daug patyrimo, ypač prieš gynius.

Pirminybėse pasigedom iškiliųjų mergaičių iš Toront. 13 m. Glorija Nešukaitytė Izraelį atstovauja Kanados jauniam, o Plučaitė ir Sabaliauskaitė-Simmerel nepasirodė dėl nežinomų priežasčių.

Reikia džiaugtis prieaugliu Kanadoj ir Rytuose. New Yorko P. Gvildys 12 m., T. Garunkštis 14 m., D. Gvildytė 13 m. dominavo jaunių A klasėj. Jaunių C klasėj stipriausiai pasireiškė R. Miškinis iš Clevelando ir V. Grabauskas bei J. Karpis iš Toront.

Pirminybėse dalyvavo 30 stalo tenisistų-čių iš Rochesterio, Toront, Washingtono, New Yorko ir Clevelando. Lygis yra pakankamai geras. Galima optimistiškai žiūrėti į šios sporto šakos lietuvišką ateitį.

Rezultatai

Vyrų klasė: 1. Kanada I, 2. Rytai, 3. Kanada II.

Jaunių A klasė: 1. Rytai I, 2. Rytai II, 3. Kanada.

Jaunių B klasė: 1. Rytai II, 2. Kanada, 3. Rytai I.

Jaunių C klasė: 1. Kanada I, 2. Rytai I, 3. Rytai II, 4. Kanada II.

Moterų klasė: 1. Rytai, 2. Kanada.

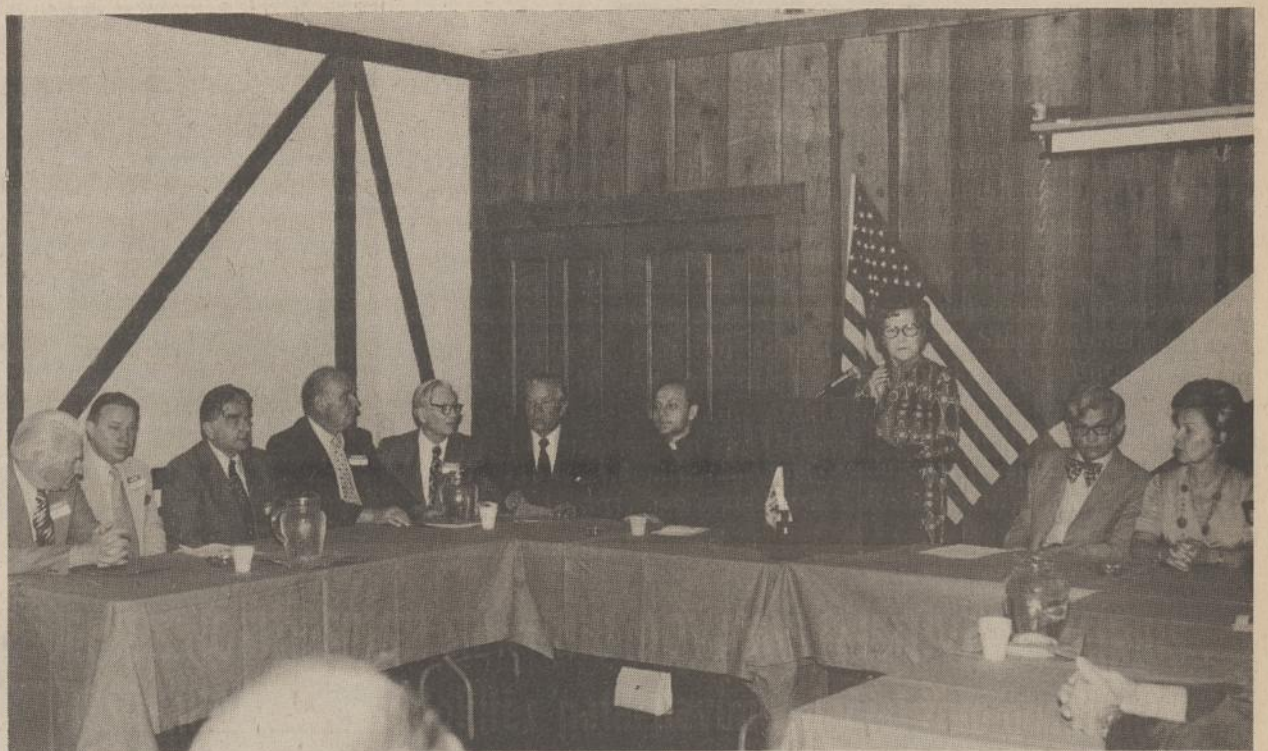
Mergaičių klasė: 1. Rytai I, 2. Rytai II, 3. Kanada.

Vyrų vienetas: 1. V. Našukaitytė, 2. E. Vaičekauskas.

P.V.G.

— Apie Lietuvos senuosius pinigus platų, iliustruotą straipsnį parašė Jed L. Hamburg. Išspausdino World Coin News bandžio 1. Įdėta penkiolika nuotrauk. Daug rašoma apie Algirdo, Kęstučio, Jogailos, Vytauto Didžiojo laikų monetas.

— Aušros, Toronto Prisikėlimo parapijos sporto klubo, stovykla Wassaga stovyklavietėj šiais metais bus jau dvidešimtoji. Ji vyks liepos 6-20.

ALT S-gos sukaktuvinio seimo dalis garbės prezidiumo. Iš k.: J. Jurkūnas, dr. K. Bobelis, E. Bartkus, V. Abraitis, T. Blinstrubas, J. Sirusas, kleb. kun. G. Kijauskas, S.J., pirm. E. Čekienė, rengimo komiteto pirm. dr. A. Butkus, S. Abraitienė. Nuotraukoje trūksta: P. Mačiulaitis, J. Bagdono, K. Pociaus, Br. Kasakačio ir S. Barzduko. Seimas buvo gegužės 24-25 Clevelande. Nuotr. J. Carlos

mišias už tuos, kurie žuvo anose tragiškose dienose. Per pamaldas giedos vyrų choras Daina.

Elena Matulionienė, anks-tesnės kartos lietuvi, ilgai gyvenusi Baltimorėj, po ilgos ir sunkios ligos mirė Carroll County ligoninėj gegužės 19. Velionė buvo ištikima Šv. Alfonso parapijos narė. Kol sveikata leido, dalyvavo pamaldose ir lietuviškuose parengimuose. Jos sūnus Gordonas, jaunas lietuvis prekybininkas, gerai žinomas lietuvių tarpe, nes didelis veikėjas lietuvių parengimuose. Gordonas vyrų chore Dainoj dainuoja bosu. Baltimoriečiai, kurie jį pažįsta, pareiškė užuojautą netekus mylimos motinos. Trys kunigai aukoj mišias už jos sielą Šv. Alfonso bažnyčioj gegužės 22. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko dukterė Olga, sūnūs Gordonas ir Albertas ir eilė anūkių.

Romas Laskauskas, Lietuvių Melodijos radijo valandėlės vedėjas Kęsto ir Valerijos Laskauskių sūnus, gegužės 25 baigė Mount St. Mary's kolegiją su bakaluro laipsniu ekonomikoje. Šv. Alfonso parapijos klebonas prel. L. Mendelis, tos kolegijos alumnas, dalyvavo mokslo metų baigimo programoj. Ši kolegija yra kalnuose — Emmitsburg, Maryland.

Nancy Juškus, Alberto ir mirusios Elžbietos Juškų dukra, ge-

ALT S-GOS SUKAKTUVINIS SEIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 25 metų sukaktuvinis seimas, įvykęs gegužės 24-25 Clevelande, Ramada Inn viešbutyje, dalyvaujant apie šimtą

gužės 25 baigė Loyola kolegiją su B.S. laipsniu — psichologijoj. Albertas Juškus yra Lietuvių Melodijos radijo valandėlės Baltimorėj iniciatorius, dalyvauja lietuviškuose parengimuose ir dainuoja vyrų chore Daina.

Monika Mackevičienė, anks-tesnės kartos ir viena iš seniausių lietuvių Baltimorėj, mirė gegužės 27. Velionė, kai sveikata leido, dalyvavo pamaldose Šv. Alfonso bažnyčioj ir lietuviškuose parengimuose. Gedulingos mišios už jos sielą aukotos gegužės 30 Šv. Alfonso bažnyčioj. Palaidota Meadowridge kapinėse. Nuliūdime liko dukra Elena, sūnūs Bernardas, Vincentas, Edvardas ir brolis Juozas Misevičius bei daug anūkių.

Jonas Obelinis

-o-

Baltimorėje gydytojų šeimai reikalinga lietuvių moteris prižiūrėti trijų metų sūnų. Atskiras kambarys su vonia. Geras atlyginimas. Savaitgaliai laisvi. Skambinti (301) 922-2596.

atstovų iš visos Amerikos kraštų, praėjo sėkmingai.

Seimas pagerbė 25 m. laikotarpyje daugiausia pasidarbavusius narius, buvusius sąjungos pirmininkus ir nutarė pasveikinti dėl silpnos sveikatos negalėjusius atvykti darbuotojus — garbės narius. Prisiminė mirusius, ir prie Lietuvos prezidento A. Smetonos karsto mauzoliejų išrinkti delegatai padėjo vainiką.

Seimo pirmininku buvo V. Abraitis, paskaitas skaitė J. Jurkūnas ir dr. J. Balys. Gauta daug sveikinimų raštų, o žodžiu sveikino Altos pirm. dr. K. Bobelis ir PLB garbės pirm. S. Barzdukas. Seimas diskutavo, svarstė visus Lietuvos ir išsiviję liečiančius klausimus, priėmė eilę nutarimų ir vieningai išrinko nominacijų komisijos pasiūlytą sąjungos valdybą dvejų metų kadencijai: Emiliją Čekienę — pirmininke, Jurgį Sirusą ir Stelą Abraitienę — vicepirm., Juozą Bagdoną — sekr. ir Petrą Mačiulaitį — išd.

Banketo programą atliko sol. A. Simonaitytė, akomponuojant muz. B. Smetonienei, ir poezijos paskaitė V. Butkienė. Žodį tarė V. Abraitis.

Malonu pastebėti, kad seime dalyvavo nemaža jaunosios kartos atstovų.

JEI JOS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patar navimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ISTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019 Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Pirma užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminiams. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje. Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MOSŲ SKYRIAI

Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N. Y. 11215 — 485 McDonald Avenue	467-6465
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Farmingdale, N. J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
Hartford 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	395-6550
Newark, N. J. — 378 Market Street	642-2452
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	391-8800
Silver Springs, Md. — 622 Ellsworth Dr.	301-589-4464
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Trenton 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-0306
Utica, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

ISPŪDŽIAI IŠ LONDONO JAUNIMO SUVAŽIAVIMO

VIKTORAS NAKAS

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas Almis Kuolas gegužės 17, šeštadienį, oficialiai atidarė Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimą Londone, Kanadoj. Suvažiavimas tarp 75 ir 100 jaunuolių.

Londone, kuris yra automobilių važiuojančiam maždaug dviejų valandų kelionė nuo Detroito ir dviejų valandų kelionė nuo Toronto, oras buvo tiesiog pasakiškas. Dienos buvo smagios šiltos ir saulėtos. Suvažiavimo vieta, Western Ontario universitetas, yra Londono miesto krašte. Thames upė kerta universiteto žemę. Visur platūs laukai bei miškeliai. Universiteto patalpos moderniai pastatytos ir tikrai gražiai įrengtos.

Tokio atmosferoje net ir tiems, kurie iš tolimų vietų per naktį važiuavo ar kurie, anksti atsirdę, čia linksminosi, buvo noras atsikelti ateinančią rytą ir dirbti. Tai ir dirbom. Pavyzdžiui, buvo tiek daug paskaitų ir simpoziumų, kad kai kurie valgydavo pietus besiklaudydami prelegentų. Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos nariai praleido maždaug šešias valandas balsuodami dėl sąjungos statuto, kurio iki to laiko neturėjo. Ta tarybos sesija baigėsi po pusės dviliktos vakare, kai Londone visuomenės rengiami jaunimo šokiai buvo seniai įpusėję. Tokį intensyvų pasiruošimą lietuvių tarpe esu pastebėjęs tik vienoje vietoje, būtent moksleivių ateitininkų ideologiniuose kursuose Dainavoje. Jei ir ateity taip tęsim savo pasiruošimą III pasaulio lietuvių jaunimo kongresui (PLJK), tai tas kongresas bus tikrai sėkmingas.

-o-

Ką mes Londone nuveikėm? Pirmiausia, artimiausioje susipažinome su tais kraštais, kuriuose vyks III PLJK. Buvo pagedaujama, kad dalyvautų šiame suvažiavime išrinktieji atstovai į kongresą iš JAV ir kandidatai į atstovus iš Kanados (ten rinkimai tik birželio mėnesį). Be to, kadangi JAV ir Kanados lietuvių

jaunimo sąjungų tarybos nariai turės savo vietovėse įgyvendinti III PLJK kongreso padarytus nusprendimus, Londono suvažiavimo organizatoriai ypatingai kvietė visus Šiaurės Amerikos jaunimo tarybos narius.

Romas Kasparas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas jaunimo reikalams, kuris pereiną Kalėdų švenčių metu buvo Pietų Amerikoje III PLJK reikalais, nuodugniai pristatė Urugvajaus, Brazilijos ir Argentinos socialines bei politines santvarkas, kartu su tų kraštų lietuvių visuomenių apibūdinimu. Kasparas aiškino labai paprastus, kasdieniškus Pietų Amerikos gyvenimo įpročius, kurie Šiaurės Amerikos gyventojams yra svetimi ir svarbūs žinoti. Ilgiau sustojo prie politinės situacijos Pietų Amerikoje. Tenai diktatūros vyrauja. Jis Kanados ir JAV demokratijų jaunuolius įspėjo, kokios rūšies knygas galima vėžtis, kokius žodžius nesaugu vartoti (pvz. "komunistas") ir kokio elgesio galima tikėtis iš Pietų Amerikos saugumiečių.

-o-

Toliau, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Bronius Nainys kalbėjo tema "Kongreso užduotys". Jis suskirstė III PLJK į tris fazes; būtent: 1) III PLJK ruošia visam pasauliui, 2) III PLJK vykdydama Pietų Amerikoje 1975 Kalėdų atostogų metu ir 3) pokongresinė veikla. Davė konkrečių siūlymų, kaip jaunimas gali sėkmingai pasiekti kiekvienos fazės tikslus. Pavyzdžiui sakė, kad pirmoji fazė galim atkreipti jaunimo dėmesį kongresui panaudodami savo kūrybingumą. Vienas būdas, kaip dabar kūrybingai informuojam visuomenę apie III PLJK, yra kongreso informacinė tarnyba (KITA), įsteigta Romo Sakadolskio Washingtono. KITA apima viso pasaulio jaunuolius, rašančius kongresinėmis temomis į jiem skirtus laikraščius. Pavyzdžiui, Gabija Juozapavičiūtė yra KITOS korespondentė Tėviškės Žiburiam. Korespondentai gauna informaciją iš Sakadolskio ir jo štabo,

Kultūros židinio kambarių dedikacijos šventėje gegužės 4 kalba Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Garbės prezidiume sėdi iš k. P. Tutinas, A. Maceika, Tėv. Placidas Baris, OFM, S. Leimionienė-Gimbutienė, dr. P. Kaladė, L. Milukienė, Tėv. Paulius Baltakis, OFM. Nuotr. A. Cesnavičius

kurį sudaro Washingtono lietuvių jaunimas.

Antroji fazė Br. Nainys siūlė jaunimui spręsti lietuviškumo ugdymo problemas, kreipiant ypatingą dėmesį į Lietuvos krašto geresnį pažinimą. Jis kelis kartus minėjo, kad šis trečiasis kongresas skiriasi nuo pirmųjų dviejų, nes šį sykį pagrindinė iniciatyva ateina iš jaunimo. Nors Pasaulio Lietuvių Bendruomenė finansuos ir šį kongresą, kaip ir pirmuosius du, jaunimas tvarkys reikalus savarankiškai. Pastebėjo, jog PLB iki šiol trečiajam kongresui yra išleidęs 11,000 dol. su viršum.

Vėliau, kai vyko kongreso informacinės tarnybos posėdis, kuriame dalyvavo ir Br. Nainys, vėl iškilo finansų klausimas. Keli studentai pareiškė, kad yra neaiškumų dėl paskutinio, antrojo, PLJK likusio pelno. Kai kurie žmonės pradėjo skleisti visokius gandus apie "dingusius" pinigų. Jaunimas Londone pareiškė ir Br. Nainys sutiko, kad vertėtų visuomenei tiksliai pranešti, kiek pinigų liko iš paskutinio kongreso ir kas su jais buvo padaryta. Jis trumpai paaiškino, kad iš II PLJK liko maždaug \$30,000 ir kad visi tie pinigai buvo laikomi banke ateinančiam kongresui. Anksčiau minėtos išlaidos trečiajam kongresui, viršijančios 11,000 dol., buvo apmokėtos tais II PLJK likučiais.

-o-

Po pietų šeštadienį seselė Ignė Marijošienė išdėstė lietuvių kalbos vartojimo svarbą ir problemas. Jos paskaita buvo reikšminga todėl, kad vienas iš III PLJK centrinių tikslų yra atlikti Pietų Amerikos jaunimą. Seselė Ignė skatino klausytojus per greitai neatmesti tų, kurie lietuvių kalbą moka silpnai. Antra vertus, ji visus prašė sąmoningai apsispręsti kalbėti lietuviškai.

Po seselės Ignės paskaitos buvo simpoziumas, kuriame dalyvavo Marytė Dambriūnaitė ir Rasa Lukoševičiūtė. Jos pateikė konkrečius siūlymus, kaip reikia kongresui ruošti. Rasa pakluso mintį, kad kiekviena lietuvių kolonija pasikeistų jaunais lietuviniais prelegentais, kurie, nuvažiuoję į kitą koloniją, visuomenei pristatytų III PLJK. Pakviestami nematytus veidus, III PLJK vietiniai talkininkai sudomintų savo vietovės gyventojus. Be to, Rasa siūlė siųsti skaidres ir kitas informacijas apie Pietų Ameriką iš kolonijos į koloniją. Marytė Dambriūnaitė siūlė, kad kiekvienoje vietovėje būtų korespondentas, kuris visas savo apylinkės žinias, liečiančias III

PLJK, paskelbtų spaudoj. Be to, ji skatino, kad sąrašai tų dalykų, kuriuos studentai planuoja vėžtis į Pietų Ameriką ir dovanoti Pietų Amerikos lietuviams (pvz. plokštelės ir knygos) būtų paruošti iš anksto.

-o-

Sekmadienį, gegužės 18-ąją, pradėjome su mišiomis. Po pusryčių, kuriuos parūpino vaišingi Londono apylinkės lietuvių, sėdom prie rimto darbo. Juozas Gudinskas ir Viktoras Nakas dalyvavo debatuose, kurių tema buvo "Yra reikšmingiau ugdyti lietuvišką elitą negu rūpintis visa lietuvių visuomene". Po to buvo simpoziumas, kurio dalyviai Rasa Mažeikaitė, Rūta Nainytė ir Mindaugas Plešys diskutavo geriausias priemones, kurias lietuvių jaunimas gali naudotis tautinėje rezistencijos kovoj. Po pietų Romas Sakadolskis kalbėjo tema "Tautinės savitalkos įrankių ieškojimas". Prieš vakarienę vėl vyko atskiri JAV LJS ir KLJS posėdžiai, kuriuose tarybos nariai svarstė kito prieškongresinio suvažiavimo vietą ir datą. Buvo nutarta ruošti atskirus Kanados ir JAV suvažiavimus, iš dalies todėl, kad Kanada bijo, jog JAV su savo 44 balsais (prieš Kanadą 17) nedominuotų bendrame suvažiavime.

-o-

Čia nėra atpasakotas visas Londono suvažiavimas. Aprašiau tai, ką mačiau, o vienas žmogus vis dėlto ne viską mato. Be to, išvykau namų link sekmadienio vakarą, kai programa dar tęsėsi, nes mūsų kelionė atgal į New Yorką buvo ilga, o darbas ir mokslai laukia.

Iš New Yorko Londono suvažiavime dalyvavo še jaunuoliai: Marytė Matulaitytė, Rasa Milukaitė, Viktoras Nakas, Algis Norvila, Birutė ir Vytautas Radziva-nai ir Jonas Vainius.

PRANEŠIMAS NEW JERSEY LIETUVIAMS

New Jersey Lietuvių Jungtinis Politinis Komitetas, norėdamas plačiau supažindinti Amerikos visuomenę su Lietu- vos okupacija ir Bažnyčios persekiojimu, nutarė nors dides- niam katalikų parapijom įteikti Amerikos Lietuvių Bendruome- nės išleistą knygą "The Viola- tion of Human Rights In Soviet Occupied Lithuania" su turiniu- gu lydraščiu, kurį parašė prof. dr. J. Stukas. Knygą įteikti tu- rėtų parapietis arba tą parapiją lankąs asmuo. Jis turėtų pa- prašyti kunigus, kad jie pasaky- tų pamokslus apie Bažnyčios pa- dėtį okupuotoj Lietuvoj ir kad nors vieną birželio sekmadie- nį pasimelstų už pavergtą Lietu- vą ir persekiojamą Bažnyčią.

Norintieji šią knygą su ly- draščiu įteikti parapijai prašomi kreiptis šiuo adresu: P. Purnas, 431 Peskin Rd., Farmingdale, N.J. 07727, tel. (201) 938-4551. Kreipiantis reikia nurodyti, ku- riai parapijai knyga bus įteikta. Knygų tėra labai ribotas skai- čius, tad po kelias knygas tai pa- čiai parapijai negalėsime duoti.

Pastaba. Adresas galioja iki birželio 15. Vėliau prašoma kreiptis šiuo adresu: 235 Dayton Rd., Jamesburg, N.J. 08831, tel. 521-1039.

P. Purnas
N.J. L.J.P. Komiteto
vykdomasis vicepirmininkas

Hartford, Conn.

Tautinių šokių šventė

Jaunimas rengia mažą tautinių šokių šventę ir gegužinę birže- lio 22 lietuviams gerai žinomą pikniką vietoj — Light House Grove Park, East Hartforde.

Programą atliks keturios šokėjų grupės: Waterburio, New Britaino ir Hartfordo jaunesnieji ir vyresnieji "Aitvaro" šokėjai.

Šventės pradžia 12 val., pro- grama 3 val. po pietų. Toliau pa- silinksminimas ir šokiai iki 8 val. vakaro. Esant blogam orui, bus perkelta į Liet. Piliečių klubą, 227 Lawrence St., 7 val. vak.

Gautas pelnas numatomas skirti į trečiąjį jaunimo kong- resą važiuojantiems remti. — M.

CLEVELAND, OHIO

Clevelando studentai ateiti- ninkai, vyresnės skautės, skau- tai vyčiai ir jūrų budžiai, vado- vaujami kun. G. Kijausko, ren- ga Stasio Barzduko knygos "Lietuvio savo tautoje, valstybėje, bendruomenėje" pristatymą. Pristatymas įvyks birželio 14, šeštadienį, 7:30 v.v. Dievo Mo- tinos Nuolatinės Pagalbos pa- rapijos salėj.

Autorius knygą apibūdina kaip "mintis tautiniam ir visuo- meniniam ugdymui bei ugdy- muisi". Lietuviu išieivioji išlikti reikia, visų pirma, puoselėti ir išlaikyti stiprią ir gyvą lietu- višką dvasią. Tokios dvasios ug- dymui šį knygą ir yra skiriama.

Bendro ir vieningo darbo ke- lio ieškodamas jaunimas nuo- širdžiai kviečia visus knygos pri- statyme dalyvauti. Būdami visi kartu pagerbime Autorių-Lie- tuvių, kuris visa savo gyvenimą atidavė šaliai, "kuri Lietuva va- dinas". — N.K.

BROCKTON, MASS.

Tragiškojo birželio įvykiai Brocktone bus prisiminti gedu- lingomis pamaldomis lietuvių Šv. Kazimiero parapijos baž- nyčioj birželio 15. Tą dieną Brocktono LB apylinkės valdy- bos rūpesčiu per lietuvių radio valandą Laisvės Varpą bus per- duota speciali pusvalandžio programa, kurios išlaidas sutiko sumokėti Brocktono ir Bostono LB apylinkės. Per abi vietas radio stotis ta proga bus trans- liuojamos tai dienai pritaikytos programos anglų kalba.

Lietuvių Šv. Kazimiero pa- rapijos choras, vadovaujamas komp. Juliaus Gaidelio, ruošiasi rudeniui koncertui, kuris pramatytas lapkričio 9 North Junior mokyklos salėj, Brock- tone.

Lietuvių Bendruomenės apy- linkės vakariene balandžio 26 praėjo puikioj nuotaikoj ir davė 200 dol. su viršum pelno. PL jaunimo kongresui remti rudenį planuojama suruošti didesnį ba- lių gražioj Canoe klubo salėj, panašiai kaip surengtas "Ginta- ro" balius 1972.

Brocktono Lietuvos vyčių kuopa, talkinama LB apylinkės valdybos, gegužės 18 pravedė laiškų rašymo vaju. Parašyta ir išsiųsta daugybė laiškų prez. Fordui, valst. sekr. Kissingeriui, abiem valstijos senatoriams, kongresmanam ir kitiem. Tiks- las tas pats — kovoti, kad JAV nepripažintų Baltijos kraštų so- vietiškos okupacijos.

P. Jančauskas

— JAV Lietuvių Bendruo- menės krašto valdyba pati pir- moji atsiliepė į UBA-BATUNO atsišaukimą ir paskyrė BATUNO vasaros stipendijos prie Jungtinių Tautų fondui 300 dol. paramą.

— Tautinių šokių kursai įvyks šią vasarą rugpjūčio 17-24 Dai- navoj.

— Ateitininkų jubiliejinę sto- vyklą, kuri prasidės rugpjūčio 24, kun. prof. Stasys Yla skaitys paskaitą "Ateitininkų misija penkių dimensijų perspekty- voje".

— Tomas Kudzma, matemati- kos mokytojas Lowell technolo- gijos institute ir Nashua, N.H., lietuvis, ilgametis prezidentas ir išdininkas vietinėj filatelistų draugijoj, uolus Šv. Kazi- miero parapijos narys, su- galvojo ir užkorporavo specia- lų filatelistinį voką Bunker Hill mūšiui paminėti.

— Kun. prof. dr. Antanas Paš- kus, gerai žinomas savo straips- niais "Aiduose" ir kitur, pa- svarstys "Moralinį lūžį ir pasi- metimą Vakarų pasauly ir jo po- veikį mūsų visuomenei" jubilei- jinėj ateitininkų stovyklą Dai- navoj, rugpjūčio mėn.

— Donatas Skučas, JAV karo aviacijos majoras, pakeltas į pul- kininkus. Grįžęs iš Vietnamo buvo perkeltas į Vokietijoje esan- čią JAV aviacijos bazę, kur ir dabar tebegyvena. Sukūręs lie- tuvišką šeimą, augina sūnų ir dukterį.

— JAV LB tarybos sesija vyks Sheraton Inn-Hopkins viešbuty, kuris yra Clevelando-Hopkins tarptautiniame aerodrome, 5300 Riverside Dr. Telef. (216) 267-1500. Kambarių rezervacijas rei- kia padaryti iš anksto.

— Cleveland, Ohio, Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus naujai perrinktoji valdyba parei- gomis pasiskirstė taip: pirm. — žurnalistas Algis Rukšėnas, vicepirminin. — Ingrida Bub- lienė, sekr. — Albina Bakūnienė, izd. — Antanas Alkaitis, vi- cepirm. tarporganizaciniam ir jaunimo koordinavimo reikalams — dr. Viktoras Stankus, vice- pirm. parengimam — Antanas Jonaitis, narys — Jurgis Malskis.

Tautų mugėje, kurią ruošė ir globojo Urugvajaus prezident- to žmona, tinkamai pasirodė ir Lietuvos paviljonas. Keli šimtai tūkstančių žmonių aplankė mugę per 5 dienas. Lietuvių paviljone buvo pardavinėjamos lietuviškos lėlės, lietuviškų raštų pagalgėlės ir kt. Buvo iš- statyta šiaudinukais puošta eglu- tė. Urugvajaus prezidentas Bor- daberry ir jo žmona nuoširdžiai dėkojo L. Grišionienei ir jos tal- kininkėms už skoningai įrengtą paviljoną. Dvi dienas labai sėk- mingai pasirodė jaunimas su tautiniais šokiais.

— Schuylkill, Pa., apskrityje buvo įsteigta lietuvių etninė grupė rūpintis lietuviškais rei- kalais. Grupė apima ne tik Schuylkill apskritį, bet ir rytinę Pensylvaniją. Lietuvių grupės sekretore išrinkta Anna Klizas Wargo. Lietuvių grupę sudaro lietuviškų parapijų nariai. Grupės veiklą remia Liet. Kunigų Vienybė. Susirinkime dalyvavo kun. A. Bartkus iš St. Clair, kun. J. Neverauskas iš Shenandoah ir kun. J. Lukšys iš Minersville. Iš pasauliečių išrinkti pirm. Ber- nice Mikatavage iš Minersville, sekr. Anna Klizas Wargo ir Nell Klizas iš St. Clair. Lietuvių grupės vadovybė yra nutarusi plėsti savo tarpe lietuviškų reikalų su- pratimą ir rūpintis tautiniais rei- kalais. Be to, Schuylkill apskri- ties Lietuvių Moterų klubas veikia jau 39-rius metus. Bend- rai Pensylvanijos lietuviai dar yra aktyvūs ir neužmiršta lietu- viškos veiklos bent tose srityse, kur šiuo metu įmanoma dar- buotis.

METAI PO TRAGEDIJOS...

Dr. Domas Jasaitis ir
Vitalis P. Žukauskas, M.A.

Praslinko metai laiko nuo Pet- ro ir Milicos Arcibuševų žuvi- mo Tampas mieste, Floridoj.

Toji nelaimė įvyko 1974 gegu- žės 17, kai į jų automobilį, sto- vintį prie judėjamą tvarkančių šviesų, trenkė kitas automobilis ir abu vietoj užmuše.

Abu Arcibuševai buvo baigę aukštąjį mokslą. Milica turėjo doktoratą iš prancūzų literatū- ros, o Petras buvo išlaikęs tų me- tų balandžio 22 visus baigia- muosius egzaminus doktoratui iš rusų literatūros Vanderbilt universitete.

Petras, Kauno gubernatoriaus ir Vilniaus generalgubernato- riaus P. Veriovkino anukas, buvo gimęs 1924 birželio 17 Vyžuonų dvare, Utenos ap- skritį.

Mokėsi Kauno V gimnazijoj, o po karo pas saleziečius — jų kolegijoj Pisa, Italijoj, paskui to miesto universitete 3 metus stu- dijavo mediciną, bet nebaigęs persikėlė Romon, kur studijavo meno istoriją. Čia 1954 vedė Milicą Beketevą.

Gyvendamas Italijoj, buvo vienas iš tautinių šokių šokėjų ir dalyvavo lietuvių pasiro- dymuose kitataučiam.

Atvykęs Amerikon pas motiną ir brolių dr. Kostą Tampon, dir- bo ir studijavo. Buvo rusų ir italų kalbų instruktorius Univ. of Tampa 1960-61, o Florida State Univ., Tallahassee- vokiečių ir italų kalbų 1967-68 ir tenai savo studijas vaini- kavo Master of Arts laipsniu iš slavistikos 1969. 1971-72 buvo rusų kalbos ir literatūros profe- sorium Vanderbilt Univ. Nash- ville, Tenn.

Petras Arcibuševs buvo dide- lis turizmo entuziastas ir buvo apkeliaęs šiaurės, vidurio ir pietų Amerikas, Afriką, Indiją, Malajus, Indoneziją, Filipinus, Kiniją, N. Gvinėją, N. Zelandiją, Australiją, Tasmaniją ir Vidu- rinuosius Rytus.

Be lietuvių kalbos mokėjo rusiškai, itališkai, serbo-kroa- tiškai, angliškai ir vokiškai ir ga- lėjo naudotis prancūzų, ispanų, lenkų, bulgarų bei čekų kalbo- mis literatūra.

Priklausė 5 profesinėm drau- gijom, buvo gavęs kelias sti- pendijas studijom, o jaunystėj, būdamas skautu, buvo apdova- notas medaliu už dviejų vaikų gyvybių išgelbėjimą.

Petras buvo gyvo ir linksmo būdo, ir jį visi mėgo. Buvo ma- lonus ir paslaugus visiem.

Abiejų akademikų netikėta mirtis pačiame pajėgume buvo didelis sukrėtimas ne tik tėvam, broliui su šeima ir artimiesiems, bet ir visiem, juos pažinojusiems.

Saleziečių kolegijoj 1947 Pisa, Italijoj. Petras Arcibuševs pirmoj eilėj antras iš kairės. Vidury kun. A. Naujokas ir kun. J. Zeliauskas.

Aidai —
kultūros žurnalas —
šiemet švenčia 25 metų
sukaktį, kai jie leidžiami
Amerikoje.
Ar juos prenumeruoti?

VISIT THE NEW BUCKINGHAM INN AVON, NEW JERSEY 100 Redecorated Hotel and Motel Rooms

Air Conditioning, All Channel TV, Refrigerators, Refreshing Pool and
Poolside Chaises, Fine Food, Swinging Lounges, Bob McKevitt and
his Orchestra.

A step to the Beach, Golf, Fishing, Boating, Tennis, Horseback
Riding, Monmouth Race Trac.

SPECIAL GROUP RATES FOR A LIMITED TIME
Information & Reservations: (201) 775-5022

FRANCISCAN BROTHERS CAMP

— Boys and Girls 5 to 14 —
5 DAY RESIDENT CAMP
MON thru FRI.
Accepting children for as little
as 1 week periods
June 23 thru Aug. 15

For over 85 years the Franciscan Brothers have delighted the
hearts of youngsters and teenagers with sports of every nature. The
warmth and friendliness make Alvernia the ideal camp for your boy
or girl. Three age groups. Separate activities for boys and girls.

All land & water sports: Boating, Sailing, Lifesaving, Baseball, Foot-
ball, All Racket sports, Hiking, Track, Arts & Crafts, Pool & Water-
front Swimming, etc. Special activities for rainy days. Registered
Nurses always on duty. Under the supervision of experienced edu-
cators. Conducted by the Franciscan Brothers. Escort service pro-
vided from L.I.R.R. to camp at 2 locations: Atlantic Ave., Brooklyn,
and Jamaica, Queens.
Write: Camp Alvernia
Prospect Road, Centerport, N.Y. 11721
Phone: (516) 261-5730

BEST CONCRETE & BRICK WORK ALL TYPES OF REPAIR FREE ESTIMATE & DESIGN CALL 479-0559

Geros žinios! Žemiausios siun-
timo išlaidos! Jokia kita firma
neturi žemesnių kainų kaip
INTERTRADE EXPRESS
CORP. Tai reiškia, kad jūsų
giminės gaus didesnę vertę
negu anksčiau Užsakykite
dabar per

**INTERTRADE
EXPRESS CORP.**
GERIAUSIA DOVANA I
LIETUVŲ SPECIALŲS
RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI

Su specialiais rublių pažymėjimais
jūsų giminės gali įsigyti
ką tik nori už dalelę regula-
rios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitu-
mėte į krautuvę su 100 dolerių
ir gautumėte prekių už 200 dol.,
300 dol. ar net už daugiau.
Specialūs rublių pažymėjimai
taip pat gali būti iškeisti į re-
guliarūs rublius, naudojantis
aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota,
greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų gi-
minėm maždaug per 3 savaites.
Vieno specialaus rublio vertė
2.63 dol. Ši vertė yra galutinė.
Jokių kitų primokėjimų.

Užsakykite dabar
**UŽSĄSKYKITE TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.**
125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

LABAI SVARBU
AUTOMOBILIAI
ŽEMOS KAINOS

Pilnai garantuota
Greitas pristatymas
Pasirinkite iš šių
naujų modelių

ZHIGULI VAZ 2101
\$3706.00

Naujausias, patobulin-
tas eksporto modelis
ZHIGULI VAZ 2103
\$4246.00

ZHIGULI VAZ 2102
Station wagon
\$4082.00

Eksporto modelis
MOSKVITCH 412 IE
\$3756.00

MOSKVITCH 408 IE
\$3454.00

MOSKVITCH 426 IE
Station wagon
\$3919.00

MOSKVITCH 427 IE
Station wagon
\$4205.00

ZAPOROZHETS ZAZ
968 \$2368.00

Prašykite mūsų specialaus biule-
tenio su automobilių paveikslais.

Apartamentai
Naudoti drabužiai
Svečiam iš SSSR

Prašykite mūsų specialaus biule-
tenio. Šioj prekyboj mes turim 26
metų patirtį ir daug tūkstančių
patenkintų klientų!

INSIDE — OUTSIDE PAINTING
BONDED, FULLY INSURED MOST HOMES UNDER
\$100 WITHOUT TRIM FREE ESTIMATES
CALL FRANK NOW FOR SPECIAL MAY RATES
(201) 838-1669

R.H. DRUKKER CONTRACTING
ASPHALT PAVEMENT SPECIALISTS COMMERCIAL
RESIDENTIAL COMPLETE CONSTRUCTION
RESURFACING, COLOR COATING LARGE AND
SMALL JOBS. FREE ESTIMATES. (201) 529-5511

ANT AND ROACH PROBLEMS
INSECTS OR RODENTS
Call (201) 365-2265 For Appt.
Free Estimates
Serving Northern N.J.

**CARPENTER
DOES IT ALL**
From Burnt Out Apt's
to Basements
Call 212 281-3417 or 690-1068

**Edwin F. Casey and the Staff of the
GEORGE T. DAVIS MEMORIAL
FUNERAL SERVICE**
14 LE COUNT PLACE NEW ROCHELLE
SINCE 1864
PHONE 914 NEW ROCHELLE 2-0324

KING WATERS CONSTRUCTION
24 Hour Service We Repair Old Into
New Homes Reasonable Prices All
Work Guaranteed Call 212 633-1938

**PAINTING — GENERAL
CONTRACTING**
ALSO CARPENTRY, MASON WORK — FREE
ESTIMATES — CALL NOW FOR SEASON
LOW RATES.
(201) 374-1100 PAT SALERNO

DON & JEANIE'S SUNOCO
Minor Repairs Road Service Tune Up Tires &
Accessories Member A.A.A., Satisfied Customers
are Our Best Ads.
THIRD & OXFORD ST. BELVIDERE, N.J.
CALL 201 475-4527
MR. DON & JEAN STULL OWNERS

**WHITEY'S NURSERY &
GREENHOUSE**
126-38 NORTHERN BLVD. CORONA, N.Y.
NE 9-3596 OPEN 7 DAYS OPEN LATE SPECIAL
GIFT PLANTS FLOWER ARRANGEMENTS
TROPICAL PLANTS TERRARIUMS FRESH
FLOWERS

VIN'S HYDRAULIC JACK REPAIR
7401 17th Avenue Brooklyn, N.Y. 11204
449-7340
All Repairs Reasonably Prices 90 Day
Guarantee on Parts Installed Free Pick Up
and Delivery in Brooklyn

POWNA, VERMONT MOBILE HOME
12x44. FURNISHED FULL ALUMINUM AWNING.
ON CONCRETE SLAB. INSULATED GARAGE
WITH VINYL SIDING, OVER ACRE OF LAND.
EXCELLENT FOR ALL SPORTS. THREE MILES
FROM GREEN MOUNTAIN RACE TRACK \$14,900
1-203-668-7656

**GREEN VALLEY
TENT & TRAILER CAMPGROUND**
Peaceful Camping Full Hookups 12 MI. West of
Shubenscadie, Nova Scotia, Off Hwy. 14—R.R.
1—Elmsdale, N.S. Mr. & Mrs. T.E. Leighton
Ph: (902) 883-2617—Camp Ph: (902) 883-9531
Residence

BELLWOOD PARK
Par 3 Gold Course 9 Holes
Open 7 Days A Week Equipment Furnished
Free Mt. Alry Rd. RD 2
NEWBURGH, N.Y. (914) 564-9913

CHARLIS CIRNY & CO.
Painting & Wallpapering Expertly
Done Reliable Clean Work at
Reasonable Prices 932-5029
Evenings

**MOVING — LOCAL OR LONG
DISTANCE**
CARL'S THE BEST
CLIFFORD BROWN
Call (212) 860-8821

BUTTERNUT GROVE CAMPSITES
75 Sites with water and Electric. Beautiful Loca-
tion on Beaverkill River Fishing Laundry Room
Hot showers Flush Toilets Call or write:
RD1 Roscoe, N.Y. (607) 498-4224

SIMON & DENNIS
FORMERLY OF VIDAL SASSOON 344 EAST 72ND
STREET NEW YORK, N.Y. 794-1327 HAIR DESIGN
MEN & WOMEN HAIR CUT 14.00 STREAKING 25.00
PERMANENT 25.00

Burnt River, near Cameron Lake, Upper Kawa-
rthas. Housekeeping cottages, three bedrooms,
screened porch, electric range, food refrigera-
tor, wood supplied for living room heater. Indoor
conveniences. Clean, quiet, accessible country
area. Shopping centers, historical sites, wild life,
good fishing, bass, pickerel, lunge. Bring blankets
linens, cutlery, boat rentals available. For artists,
nature lovers, writers, tired people. Daily mail.
\$75 and 70 weekly. Mrs. Howard Wilson R.R. 1
Fenelon Falls Ontario Canada KOM INO TEL
1-705-454-8459.

**CAMP GOOD NEWS ON
CAPE COD**
Separate camps for boys and girls 6-18
41st season. Same management. 207 acres.
Sports, trips, swimming, canoeing, sailing,
handcraft, tennis. Tutoring. Teen-age program.
Resident M.D. and R.N. We aim to build Chris-
tian character. 3 1/2 weeks \$300; 7 weeks \$550.
Write Chaplain Wyeth Willard, Box 302
Watham, Mass. 02154. Tel: (617) 893-8521.

FRANTON CONSTRUCTION CO.
Brick Steps and All Brick Work
Concrete, Sidewalks & Driveways —
Free Estimates. Fully Insured.
Call Sal (201) 247-5486

MAB SERVICE STATION
GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE,
TIRES, BATTERIES AND ACCESSORIES HOURS
8 AM TO 11 PM 1518 BUSHWICK AVENUE
BROOKLYN TELE: 212 453-0660 453-0661

PAPER HANGING & PAINTING
DONE EXPERTLY
Reasonable Rates
Free Estimates
Call Franz (201) 265-3724

A.M.L. LIMOUSINE SERVICE CO.
39 KNOX TERRACE
WAYNE, N.J.
201 256-8645

CEMENT PAVING
Brick, Block & Stone Work
Call Mr. Thompson
(212) 493-4310

CAR—NU—VILLE COLLISION INC.
43-09 Vernon Blvd.

**THE BUCKINGHAM
Re-Open**
Featuring Bob McKevitt orchestra
every Friday and Saturday
Restaurant on Premises
Reservations, Phone 201 775-5022-24

**AUTO BODY WORK WIND SHIELDS, AUTO LOCKS,
AIR CONDITIONING**
24 HOUR TOWING ALL WORK GUARANTEED
CALL (212) 392-2606

**SPAN LAWN
CARE AND LANDSCAPING**
The Best at the Least
Complete Professional Lawn Care
(201) 289-6589

**M. C. MAZIQUE
COMPLETE RUBBISH REMOVAL**
Demolition & Minor Repairs
(212) 389-3569
Serving You Is My Business

**Household Movers
CAREY MOVERS**
4844 Broadway (near 204 St.)
LO 9-9000
PIANOS MOVED

CORTLEIGH EAST APARTMENTS
OPEN ALL YEAR HOTEL ROOMS & APARTMENTS
AIR CONDITIONED & HEATED POOL, WALK TO
BEACH & POPE PIUS CHURCH WALK OR
PHONE 2100 NE. 33 AVE. FORT LAUDERDALE,
FLA. (305) 564-5868 or (305) 563-3921

RENZO'S ORIGINALS
A Quality Line of Shoes
For Men

**704 Morris Park Ave.
Bronx, N.Y.
Tel. 931-3830**

SUSPENDED CEILINGS
10 X 10 ROOM — \$95
FREE ESTIMATES
Call 914-337-6276

**PLUMBING AND HEATING
STEVE PAUL**
Residential Specialist Repairs &
Alterations Free Estimates No Job
Too Small
201 238-2532 LIC NO 4993

**LIFE STYLE
LIMOUSINE
SERVICE**
24 Hours — Special Rates
Call 212 MU 7-6477 or 787-2982-3

VAN for HIRE
Life Moving (small & medium) -
DELIVERIES
779-3159 Reasonable Rates
CALL DAY or NIGHT

**PAUL'S CREEK TENT
& TRAILER PARK**

Hydro, Water, Recreation, Snack Bar. County
Rd. 12, 14 Miles West Lanark Mins from Dalhousie
Lake McDonald's Corners, Ont. KOG 1MO Phone
(613) 278-2782.

CARPENTRY
COMMERCIAL — RESIDENTIAL NEW
KITCHENS — BATHROOMS — ADDITIONS
ALL WORK PERSONALLY GUARANTEED
CALL MIKE LOMBARDI (201) 752-4738

AASCO ROOFING
SPECIALIZING IN SLATE & TILE LOWEST PRICES
FINEST WORK, FREE ESTIMATES FULLY
INSURED. CALL (201) 438-4976

"CULLEN'S" EASTERN VIEW MOTEL
"The Ultimate Irish and Scottish Resort" Motel
All private baths. TV Efficiency and Housekeeping
Cottages. Playground Fishing pond Large Pool
Wading Pool Sing-A-Long Cocktail Bar
Diningroom Write for Brochure Route 145 Cairo,
New York or Call direct: (518) 622-9759 Your
Hosts: Liz and Pat Cullen

**BOB'S RELIABLE TREE
REMOVAL SERVICE**
STORM DAMAGE EMERGENCY SERVICE
Specializing in Pruning Trimming Topping
Removal & House Clearance. For prompt service
& reasonable rates, call day or night free esti-
mates Fully Insured
(212) 846-2370 (212) 738-9338

LAKESIDE LODGE
American Plan resort on beautiful Lake Ros-
seau, featuring three delicious meals daily. A
friendly lodge awaits you with cottages, natu-
ral stone fireplace, electric heat, broadloom,
private bath. Rooms in lodge and suites.
Large recreational area with all summer sports.
Clay tennis court, shuffleboard courts, water
skiing, safe swimming. Golf and riding nearby.
Special honeymoon and family rates. Child
supervision. For free colour brochure write or
phone
ROBERT & CAROLINE BURNS, DEPT. D,
MINNETT, MUSKOGA, ONTARIO POB IGO (705)
765-3380

COVINO & SONS CONSTRUCTION
Concrete Work \$1.10 Sq. Ft. 4 inches
Deep Block Brick Tile Work,
Carpentry, Fully Insured
(Call (201) 863-1611

NEURELL MOVING INC.
TELE. 675-5004 OR 328-8126
RATES VERY REASONABLE
24 HOUR SERVICE

**J. PARSON
MOVING & EXPRESS**
Local & Long Distance Hauling
Shipping & Packing
371 Lenox Ave. at 129th St. New York,
N.Y. 10027
663-4377 Night 588-9164

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

**MARIO'S AUTO INSPECTION
SERVICE**
MARIO DESANTIS, PROP. COMPLETE BRAKE
REPAIRS, FRONT END WORK — ELECTRICAL
WORK — TUNE—UPS OUR SPECIALTY AUTO
REPAIRS SKILLED MECHANICS. SHELL BAY
ROAD — MAYVILLE OPP. EXIT OF STATE
INSPECTION SYSTEM. PHONE: (609) 465-5607
CAPE MAY COURT HOUSE

SPARTA — Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiute-
riai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir fir-
mų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10
Baŕy Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo
krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdir-
bęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo
krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius jv. patarnavimais pasinau-
doti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208
(tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių
parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454—9527; vakare:
835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia
Darbininko spaudos kioskas.

UŽEIKITE IR PAMATYKITE SCHRAGER'S

Moderniausias baldus!

GERIAUSIA RŪŠIS
ŽEMIAUSIOS KAINOS

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
SCHRAGER'S

Salionų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai,
Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat
Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniškiai Baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.),
New York City Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.
antrą ir šeštą. iki 6 val.
Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

Kviečiame apsisotiti Miramar motely ant Meksikos
įlankos kranto, privatus paplūdimys, modernūs vieno ir
dviejų kambarių butai, gražiai apstatyti, su virtuvėm,
vonia, dušu, vėsintuvais, spalvota TV. Atidara visus me-
tus. Kreiptis:

MIRAMAR MOTEL APARTMENTS
4200 Gulf Blvd.
St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Tel. (813) 363-9964
A. ir E. Bacevičiai, Sav.

FEELEY'S HOTEL
St. James Place
at Broadway and Ocean
Atlantic City, N.J.

The Hotel is the first from the Beach and Board-
walk and is located near all the Entertain-
ment Piers and Churches. We provide 24-hour
elevator service.

Single rooms: \$7.00 per night \$36.00 per week
Double rooms from \$5.00 per person per night
\$30.00 per person per week
Family rooms: 15.00 per night \$90.00 per week
American Plan includes full course breakfast and
dinner. Steaks, chops seafood.
Adults: \$4.90 daily; \$34.00 weekly
Children \$3.50 daily; \$24.00 weekly
Our Irish Pub features nightly entertainment
direct from Ireland.

10% discount on all hotel rates during months of
May, June & Sept.
For further information call Cathy Burke, Manager
609 344-9063

27 LEISURE PLACES

Stay at scenic OCEAN GROVE, N.J. 2
1/2 blk to beach, bdwk, restaurants,
Asbury Park amusements, convention
facilities & NY bus. All beaut redecor-
ated. Per week single occup \$35,
double \$55, monthly \$110 & \$180.
Season \$350 & \$450. Call (201) 775-
6319.

G&R MOVING & TRUCKING
LICENSED, BONDED & INSURED
LICENSE No. 1588
LOW LOW RATES
Call (212) 846-2321

**SMALL "D"
GENERAL CONTRACTING CO.**
N.Y. H.C. LIC. No. 734245
CARPENTRY—PAINTING—PLASTERING
Repairs—Alterations from Ceiling to Ceiling
Call for Dennis (212) 658-5567 or
(212) 658-5030 24 Hours

Ging's Nursery
Route 25A — Miller Place
(516) 473-1823
Complete line of
Quality Grown Nursery Stock

GINTARO KRAŠTAS IR ROMA LAUKIA JŪSŪ!

KELIONĖS VYKSTA:

GEGUŽĖS 16-30 d.d.
BIRŽELIO 20—LIEPOS 4 D.D.
RUGSEJO 5-15 D.D.

Pasižavėsite Helsinkiu, Leningradu,
Vilnium ir Roma! Kaip ir visados,
Jūs palydės ir Jums visus kelionės
reikalus sutvarkys

LITAS TRAVEL SERVICE
87-18 Lefferts Boulevard
Richmond Hill, New York 11418

Tel. num. (212) 846-1650

Kviečiame užėiti arba paskambinti
pasitarimui su mumis.
Prašome iš anksto rezervuoti vietą,
nes grupės dalyvių skaičius ribotas.

MOKSLO METŲ BAIGIMO IŠKILMĖS MAIRONIO MOKYKLOJE

New Yorko lituanistinė Maironio žemesnioji ir aukštesnioji mokykla baigia mokslo metus birželio 8, sekmadienį, specialiomis iškilėmis.

1 val. Kultūros Židinyje bus iškilmingos pamaldos. Pamaldas laiko mokyklos kapelionas Tėv. Paulius Baltakis, OFM.

Tuoju po pamaldų bus iškilmingas mokslo metų baigimo aktas, kuriame dalyvauja Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, rytų apygardos švietimo inspektorius A. Masionis, LB apygardos pirm. A. Vakselis ir k.

Pradžioje bus prisiminta mokyklos 25 metų sukaktis. Po to bus išdalintos dovanos visų klasių geriausiems mokiniams. Pradedant nuo mažiausių, jie bus pristatyti visai mokyklai.

Aštuntas skyrius baigia žemesniąją mokyklą. Siemet tokių baigiančiųjų yra net 18. Jiem bus įteikti baigimo pažymėjimai, dovanos.

Siemet bus išleidžiama aukštesniosios mokyklos — (antrosios klasės) 5 mokiniai. Tai bus pirmoji tokia laida.

Aukštesniosios mokyklos pirmoje klasėje siemet mokėsi 10 mokinių.

Po sveikinimo kalbų, dovanų išdalavimo bus pertraukėlė. Tuo metu bus galima gauti kavos, pyragaičių. Vėliau bus vaišės, kurias rengia aštunto skyriaus mokinių tėvai.

Visi mokyklos bičiuliai, jaunimas kviečiamas dalyvauti šioje gražioje mokslo metų baigimo šventėje.

Tautos Fondo suvažiavimas įvyko gegužės 31, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Buvo svarstomas Fondo statusas, inkorporacijos klausimas ir k. Iš Toronto dalyvavo Kanados atstovas Augustinas Kuolas.

New Yorko ramovėnai, birutietės ir šaliai gegužės 31 lankė savo narių kapus Cypress Hills kapinėse, papuošdami juos gėlėmis. Paskui Kultūros Židinyje buvo jų susirinkimas ir kavutė.

Nuotr. L. Tamošaičio

Dr. Dennis Mažeika su žmona Audrone (Masiulionyte), iš Buffalo, N.Y., gegužės 30, penktadienį, lankėsi Darbininko redakcijoje ir administracijoje, kur įsigijo lietuviškų plokštelių. Buffalo gyvena jo žmonos tėvai, o čia, Ozone Park, gyvena jo tėvai, inž. A. Mažeika. Dennis yra uolus Lietuvos vyčių veikėjas, priklauso centro valdybai ir yra Lietuvos reikalų komisijos pirmininkas. Lietuvos vyčių centro valdybos posėdis įvyko gegužės 31 Taft viešbuty Manhattane. Iš čia, baigę posėdžius, vėl grįžo į Buffalo ir tuoj pradėjo rengtis kelionei ir naujam paskyrimui. Dr. Dennis, baigęs mediciną, įsigijo akių gydytojo specialybę ir dabar pasirašė sutartį trim metams su Amerikos kariuomene. Dabar mėnesiui išvyksta į specialaus apmokymo centrą Texas, o iš ten važiuoja į Amerikos kariuomenės bazę Vokietijoje. Gyvens

Wuerzburgėje, Bavarijoje, bus Amerikos kariuomenės akių gydytojas, savo tarnybą pradės majoro laipsniu.

PADĖKA

Pavasario koncertas, gegužės 31 suteikęs malonumo daugeliui, pareikalavo taip pat ir daugelio talkos. Ta pačia proga tad šio koncerto rengėjai — Kultūros Židinio Administracinis Komitetas — nuoširdžiai dėkoja visiem, atskleidusiems savo dosnią širdį: nuolatinei mecenatei Elenai Mickeliūnienei ir K.Ž.A. Komiteto poniam už šaunias vaišes; ponam Zupkom (Alice's Florist Shop) už gėles, puošusias koncerto ir vaišių patalpas; solistui Kaziui R. Yakučiui, pianistei Aldonai Kepalaitei ir dailiojo žodžio puoselėtojai Irenai Vebaitienei už technišką pagalbą bei pastovią talką; dail. Česlovui Janušui už salės papuošimą; Antanui Matulaičiui ir Antanui Mičiuliui už scenos šviesų patobulinimą; Lietuvos Atsiminimų radijo direktoriui prof. dr. Jokūbui Stukui bei Laisvės Žiburio radijo direktoriui Romui ir Daivai Keziam už nemokamai transliuotus skelbimus. Ačiū ir visiem gausiem talkininkam, prisidėjusiems prie šio vakaro pasisekimo, visiem aukotojam ir koncerto dalyviams.

100 dol. — Simo Kudirkos Šaulių kuopa, N.Y.; kun. Jonas Pakalniškis, Maspeth, N.Y.; Albina ir Vytautas Zumbakiai, Richmond Hill, N.Y.; Vladas Kolytis, Great Neck, N.Y.; John Antanovich, Brooklyn, N.Y.

KULTŪROS ŽIDINIUI (FORTEPIJONO FONDUI) AUKOJO

50 dol. — Vladas ir Rožė Bariai, Bridgeport, Conn.; Vytautas ir Kazė Šventoraičiai, Brooklyn, N.Y.

30 dol. — Stasys ir Stefa Vaškiai, So. Ozone Park, N.Y.; Monika Slovokienė, Cranford, N.J.

25 dol. — Jonas Lenkaitis, N.Y.C.; N.N., Woodhaven, N.Y.

20 dol. — kun. Stasys Raila, Brooklyn, N.Y.; Algirdas ir Danutė Šilbajoriai, R. Hill, N.Y.; dr. Bronius ir Apolonija Radzivanai, R. Hill, N.Y.

10 dol. — J. Audėnas, Richmond Hill, N.Y.

Visiem aukotojam nuoširdus ačiū.

Darbininko administracijoje galima gauti lietuviškų plokštelių. Skambinti: 827-1351.

THE PLANTATION Deluxe Camping

10 mi. W of Kentville
Off Hwy. 1 (at Waterville)

50 FT. Swimming Pool — Wading Pool
Laundromat — Group Facilities
Insect Control — Deep Sea Fishing

RES. R.R. 2 BERWICK BOX 453
N.S. CANADA PH: (902) 538-3634

BOSTON ŽINIOS

Kultūros Klubo paskutiniame šių metų susirinkime gegužės 24 prelegentu buvo majoras Romas Leimonas. Jo paskaitos tema buvo — šeimos psichologija. Klubo pirmininkas Ramūnas Kondratas pristatė prelegentą. Jis mokėsi Bostone, Bostono kolegijoje 1951 įsigijo magistro laipsnį iš psichiatrinio socialinių mokslų. Ilgesnį laiką tarnavo kariuomenėje, buvo Vakarų Vokietijoje, kurį laiką dirbo Walter Reed karo ligoninėje Washingtone. Nuo 1974 yra viršininkas Social Service Dept. Ft. Devens, Mass.

Kalbėjo jis įdomiai, paliesdamas įvairias šeimos problemas, pabrėždamas, kad vaikam

reikia duoti laisvę visišką. Po paskaitos buvo gyvos diskusijos. Daugiausia buvo paliesta vaikų laisvės klausimas. Toji laisvė vaikam privedė dabar kraštą prie katastrofos, prie anarchijos.

Kultūros klubo veiklos apy skaitą padarė pirm. Kondratas. Pajamų buvo 800 dol., likutis iš praeitų metų 72, iš viso — 872 dol. Išlaidų buvo 846 dol. Per metus, be šio paskutinio susirinkimo, klube atsilankė 342. Kitas klubo susirinkimas bus jau rudenį.

Neringos stovykloje, Brattleboro, Vermont, kuri yra vedama N. P. Marijos seselių iš Putnam, Conn., šiais metais bus tokia tvarka: berniukam (7-14 metų) birželio 29 iki liepos 12-tos; mergaitėm (7 -16 metų) liepos 13 iki rugpjūčio 2, lietuvių kilmės anglių kalboje (mišri 7-16 metų) rugpjūčio 3 iki 16-tos. Registracija ir informacija: Camp Neringa, RFD, Box 134C, W. Brattleboro, Vt. 05301. Registruoti reikia tuoj, nes vietų skaičius yra ribotas.

Mokyklų tinklų. Sukūręs didžiausią tinklą ir sukuršinęs bostonišką, teisėjas Garrity įsakė registruoti vaikus. Išsuntinėjo specialų aplinkraštį apie tuos jo potvarkius visiem mokinių tėvams. Tėvai kreipiasi į aukštesnį teismą, kad nors vieneriems metams tas jo planas būtų atidėtas. Iš vienos pusės gerai, kad teisėjas yra nepašalinamas. Tada jis gali daryti teisingus ir be baimės bei kam nors pataikavimo sprendimus. Iš kitos pusės, kada teisėjas pasidaro visas viešpats ir valdovas ir daro nesąmones, yra blogai, kada jo negalima pakeisti.

CAPE COD, VASARV. BANGA

SIŪLO ATSKIRUS NAMUKUS, PARUOŠTUS
PATIEMS GAMINTI VALGIUS.

Norintiems duodamas pilnas penslonas, su skaniais lietuviškais valgiais. Kreiptis: Pakštienė, P. O. Box 188, Centerville, Mass. 02632. Telef. 617-775-4633.

TROPICAL
SHORES
APARTMENTS
MOTEL

635 Corey Ave.
St. Petersburg Beach, Fla. 33706.
Tel. (813) 360-9513

Savininkai Edvardas ir Regina Verbai kviečia pasisvečiuoti prie Gulf of Mexico puikioje kurortavietėje, žavingoje saloje. Butai pilnai aprūpinti. Žemos kainos.

Nuomojama savaitėmis, mėnesiais arba sezonui užsakant iš anksto.

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje: Kambariai su tekančiais vandenimis kainuoja tarp 50 dol. ir 70 dol. savaitei dviem asmenims. Šeimyniška nuotaika, švarus ir rūpestingas patarnavimas. Atidari iki rugsėjo pabaigos

Jonas Jasinskas
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.,
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 3/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

Have Your Graduation Party Catered

GOLD BUFFET \$295 per person

INCLUDES:

Roast Beef
Turkey
Boiled Ham
Potato Salad
Macaroni Salad
Cole Slaw
Baked Beans
Rolls

Yellow Cheese
Swiss Cheese
Black Olives
Pickles
Paper Plates
Forks
Napkins

HOT & COLD BUFFET \$450 per person

INCLUDES:

Roast Beef
Turkey
Boiled Ham
Potato Salad
Macaroni Salad
Chicken (Fried)
Cole Slaw
Baked Beans
Rolls

Yellow Cheese
Swiss Cheese
Ziti Macaroni (Hot)
Black Olives
Pickles
Paper Plates
Forks
Napkins
Meal Balls (Hot)
Eggplant Parmigiana (Hot)

427-1789

MELE'S PREPARED FOOD
64 LINCOLN AVE., HAWTHORNE, N.J.

A.A. PRANUI ŠILBAJORIUI,

Rimvydo ir Algio Šilbajorių tėveliui, mirus, mieliem prieteliams, abiem sūnum ir jų nuliūdusioms šeimoms liūdesio valandoje reiškiamas užuojauta.

Lietuvių Atletų Klubo Valdyba
ir ketvirtadienio bingo darbuotojai

Gegužės 23 Lenkijoje mirė

A.A. PRANČISKUS ŠILBAJORIS.

Sūnum Algirdui ir Rimvydai bei jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia: Brooklyno pranciškonai; Kultūros Židinio Administracinis Komitetas; Ketvirtadienio ir penktadienio parengimų bendradarbiai; Atletų sporto klubo valdyba ir nariai; Darbininko redakcija.

Šv. mišios už a.a. Pranciškų bus aukojamos birželio 21 d. 9 val. ryto pranciškonų koplyčioje Brooklyne.

FREE DELIVERY IN
NEIGHBORHOOD
849-8930

J. & J. FISH MARKET,
INC.
CLAM BAR

85-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Our Place

MODERN ITALIAN-AMERICAN VACATION RESORT
All modern air condition rooms with private bath, 3 meals daily, all sport facilities, large filtered pool, live entertainment and stage shows, plus planned activities day & nite. Free brochure, write "Our Place", Paul Saxe Road, R.D. 1, Box 62, Catskill, N.Y. 12414 or call NYC 212 597-4781 or 518 943-2077

VASAROTOJŲ DĖMESIUI

CAPE COD'e, Massachusetts, prie pajūrio, pušyne išnuomojami kambariai vasarotojams.

Dėl laiko ir sąlygų prašom susitarti iš anksto: tel. 617 583-7722 arba 617 775-7465 tarp 7-10 val. vak., laišku T. MECIUTE, 64 Wedgewood Drive, Centerville, Barnstable, Mass. 02632.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352,
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

New Yorko Lietuvių Tarybos metinis susirinkimas šaukiamas birželio 6, penktadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje. Bus sudaroma nauja taryba ir valdyba. Visos organizacijos kviečiamos atsiųsti po 2 atstovus.

N.Y. skautų ir skaučių iškilminga sueiga ir vakaronė įvyks birželio 7, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Visi Neringos ir Tauro tuntų nariai bei vadovai privalo dalyvauti uniformuoti. Skautų ir skaučių tėvai bei svečiai maloniai kviečiami.

Tauro ir Neringos tuntų stovyklos registracija turi būti atlikta iki birželio 7. Šių metų Atlanto rajono stovykla bus nuo rugpjūčio 23 iki rugpjūčio 31 Lake of Isles Scout Reservation, North Stonnington, Conn.

Kun. Viktoras Dabušis, Patersono lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas, birželio 15 mini savo kunigystės 40 metų sukaktį. Tą dieną 3 v. popiet bus iškilmingos pamaldos parapijos bažnyčioje, po jų — parapijos salėje vaisės.

Statomas paminklas prieš Kultūros Židinio fasadą. Tuo reikalu administracinis komitetas išsiuntinėjo laiškus pasirinktiems architektams ir dailininkams su projektuoti tokį paminklą. Kas norėtų platesnių informacijų, prašom kreiptis į Kultūros Židinio administraciją, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Bingo darbuotojų (ketvirtadienio ir penktadienio) pavasario susirinkimas šaukiamas birželio 7, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. (Plačiau žiūr. skelbimą.)

Kazys Jankūnas, uolus visuomenininkas, bus pagerbtas birželio 21, šeštadienį, 7:30 v.v. Elizabetho Laisvės salėje. Pagerbimu bus atžymėta jo 65 metų sukaktis ir jo tautinė bei visuomeninė veikla. Pagerbimui rengti sudarytas komitetas, į kurį įeina: kun. Juozas Pragulbickas, Antanas Pocius, Birutė Pocienė, Julius Vėblaitis, Ona Zubavičienė ir Jonas Zubavičius.

Muz. Nijolės Ulėnienės piano mokinių rečitalis įvyks birželio 14, šeštadienį, 5 v. popiet Latvių kultūros centre, Huntington Hills, L.I.

Minint a.a. dr. Marijono Slaboko mirties dešimties metų sukaktį, velionį pagerbiant Kultūros Židiniui aukojo Aleksas ir Marija Beržanskai 20 dol., Walter ir Dana Meliniai 10 dol. Šias aukas a.a. dr. Marijono Slaboko vardu persiuntė Marija Slabokienė. Nuoširdus aciu.

Jadvyga Trimakienė, gyvenusi 107 St. Richmond Hill, N.Y. birželio 3 sudegė savo bute. Ji gyveno antrame aukšte. 1:30 v. naktį jos bute įvyko kažkoks sprogdymas, kuris padegė jos butą ir ją palietė. Pirmasis aukštas išliko sveikas. J. Trimakienė buvo žmona dr. A. Trimako, kuris mirė 1964. New Yorke gyvena jos brolis Julius Kumpikas.

L. K. Moterų Sąjungos 29 kuopos paskutinis susirinkimas prieš vasaros atostogas įvyks birželio 8, sekmadienį, 12 val. Apiešimo parapijos salėje. Bus gera proga užsimokėti nario mokesį. Narės ir prijaunčios kviečiamos dalyvauti. Po susirinkimo — kavutė.

LK Moterų Sąjungos 24 kuopos susirinkimas bus birželio 8, sekmadienį, 12 val., tuoj po sumos Angelų Karalienės parapijos mažojoje salėje.

Lietuviškų mokyklų sporto šventė, turėjusi įvykti šeštadienį, birželio 7, neįvyks dėl dalyvių stokos. Vieta yra rezervuota, ir norintieji ten gali praleisti šeštadienį gamtoje.

Pranciška Razickienė, Maspetho Viešpaties Atsimainymo parapijos narė, visų lietuviškų darbų rėmėja, savo vaikų, giminių ir draugų būryje Belecko svetainėje birželio 1 atšventė 80 metų amžiaus sukaktį. Šventėje dalyvavo prel. J. Balkūnas, kun. J. Gurinskas ir Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM.

Dr. Jonas P. Lenktaitis birželio 4, trečiadienį, išvyko į Toronto, Kanadą, tvarkyti kai kurių kultūrinių reikalų. Grįžta sekmadienį, birželio 8.

LMK Federacijos New Yorko klubo metinis susirinkimas bus birželio 8, sekmadienį, 3 v. popiet pas klubo narę V. Šileikiene, 86-09 96 St. Woodhaven. Bus padaryta metinės veiklos apyskaitos, renkama valdyba. Visos narės prašomos būtinai dalyvauti.

Elenos Juciūtės knyga "Pėdos mirties zonoje" išleista nauja papildoma laida. Tai yra pirmosios laidos pakartojimas — antras spausdinimas. Pirmu spausdinimu buvo atspausdinta 1500 kopijų, antru spausdinimu — 1000 kopijų. Knyga turi nepaprastą pasisekimą, sklinda kuo plačiau! Patraukia savo nuosirdžiu pasakojimu apie šurpų kalinių gyvenimą Sibire. Ją galima gauti pas leidejus. Išleido Simo Kudirkos šaulių kuopos specialus komitetas. Knygos reikalais kreiptis: K. Bačas, 85-55 86 Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

SULAUKĖM PAVASARIO KONCERTO

Jau prieš metus ir ketvirtį buvo žinoma, kad Metropolitan ir New Yorko City operų primadona Maralin Niska su savo vyru smuikininku William Mullen duos koncertą New Yorko lietuviams. Oficialiai pirmą kartą kovo 14 buvo paskelbta Darbininke, kad koncertas įvyks Kultūros Židinyje gegužės 31. Per dvyliką savaitę iškilioji solistė buvo pristatoma skaitytojams. Pasirodė ir keli straipsniai tuo reikalu.

Pagaliau sulaukėm taip laukto pavasario koncerto. Laimingi buvo tie, kurie išgirdo kvietimą ir koncerte dalyvavo. Kadangi tokių laimingųjų buvo tik 700, tai su kitais Darbininko skaitytojais bandysiu pasidalyti klausytojo įspūdžiais.

Koncertą punktualiai pradėjo kartu visi trys šios programos menininkai: Maralin Niska dainavo ariją L'Amoro, saro costan-

Prof. Elena Pūtvytė, šaulė, skaitys paskaitą apie baisųjį Sibirą, rody ir skaidres. Toji paskaita skiriama birželio trėmiamam paminėti. Ji bus birželio 15, semadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Po paskaitos bus skaitoma specialus eilėraščių trėmiamam prisiminti. Paskui bus Elenos Juciūtės knygos "Pėdos mirties zonoje" pristatymas.

Irena Banaitienė kalbės apie Elenos Juciūtės knygą "Pėdos mirties zonoje". Tos knygos pristatymas bus birželio 15 Kultūros Židinyje, tuoj po prof. E. Pūtvytės paskaitos apie Sibirą. Šį trėmimų minėjimą ir knygos pristatymą rengia Simo Kudirkos šaulių kuopa.

Vida Jankauskienė vadovaus šaulių šventės programai ir paskaitys ištraukas iš Elenos Juciūtės knygos "Pėdos mirties zonoje." Ta šaulių šventė, drauge surišta su birželio trėmimų minėjimu ir Juciūtės knygos pristatymu, bus birželio 15, sekmadienį, Kultūros Židinyje.

M. K. Čiurlionio sukakties komitetas posėdžiauja birželio 18 pas dail. V. K. Jonyną. Čiurlionio 100 metų sukakties minėjimas rengiamas spalio 18 ir 19 Kultūros Židinyje. Pirmoji diena skiriama dailėi, o antroji diena — Čiurlionio muzikai.

Muzikos Žinių numeris pasirodė šią savaitę. Jį suredagavo naujas redaktorius muzikas Algirdas Kačanauskas. Tuoj po šio numerio pasirodys ir kitas padingtas numeris. Žurnalą leidžia Vargonininkų-Muzikų sąjunga, kuriai pirmininkauja Algirdas Kačanauskas.

Dr. K. G. Ambrozaitis iš Chesterton, Ind. parėmė mūsų spaudo darbus 15 dol. auka. Dėkoja Darbininko administracija.

Naujai išleista plokštelė KE-LIAUJAME SU DAINA — 6 dol. Naujai pagamintos su trišpalve sagutės "Kiss me I'm Lithuanian". Persiuntimas 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

te iš Mozarto "Il re pastore". Smuiku pritarė jos vyras kompozitorius William Mullen. Fortepijonu akomponavo Jacquelyne Silver. Jau pirmieji akordai pagavo klausytojų dėmesį. Toliau solistė padainavo ketvertą Richard Strauss dainų. Trečioji dainoj su smuiku vėl talkino W. Mullen. Pirmoji koncerto dalis baigta Mozarto sonata fortelijonui ir smuikui KV454.

Antroji daly solistė padainavo trejetą Villa-Lobos dainų, pirmajai pritariant tik vienas smuikui. Po trejeto Rachmaninovo dainų smuikininkas W. Mullen atliko Ravelio koncerto rapsodiją "Čigonė". Koncertas baigtas arijomis iš Puccini "Manon Lescaut" (In quelle trine morbide) ir Verdi "I Vespri Siciliani" (Bolero) operų.

Įvairių autorių įvairiom kalbom padainuoti kūriniai buvo atliekami su atbaigtu tobulumu ir lengvu grakštumu. Įvairaus stiliaus kūriniams buvo pritaikyta reikiama išraiška ir perdavimo būdas. Nors galima džiaugtis salės gera akustika, solistės galingas balsas, net ir pianissimo momentais, buvo girdimas visų klausytojų, net ir salės gale sėdintčių.

Klausytojai įvertino solistės, smuikininko ir akompaniatorės meną ir negailėjo plojimų, pagalog koncerto atsisodami. Solistė padėkojo už dėmesį, pasiūlydė naujuoju fortelijonu (šį vakarą jis buvo panaudotas pirmą kartą) ir bisui dar padainavo kitą ariją iš "Manon Lescaut" operos (L'ora, o Tirsi).

Rengėjai ir klausytojai nuosirdžiai dėkoja operų primadonai Maralin Niska ir jos vyrui kompozitoriui William Mullen už nemokamai suteiktą tokio aukšto lygio koncertą. Būtų gražu, jei klausytojai parašytų jiems padėkos laiškelį, adresuojant Metropolitan arba New York City operų adresu (New York, N.Y. 10023).

Kornelijus Bučmys

Liet. Fronto Bičiulių studijų savaitė vyksta liepos 5-12 dienomis Kennebunkporte, Maine, pranciškonų vasarvietėje. Studijų savaitės vedamoji mintis — Tarptautinis detente — lietuviškoji įtampa. Tokia tema bus simpoziumas. Jaunimo simpoziumo temos — kaip nugalėti infantilinį lietuviybės lygį ir elitinės mažumos sutelkimas misijai bendrinėj studentų masė. Studijų savaitėje bus eilė paskaitų, taip pat bus prisiminta prof. J. Brazaitis, vysk. M. Valančius ir M.K. Čiurlionis.

Išnuomojamas penkių su puse kambarių butas Astorijoje, 2-jų šeimų namas, geras susisiektimas, 3 blocai nuo traukinio. Nuoma 240 dol. mėnesiui. Skambinti RA 1-0237.

Richmond Hill prie pat parko išnuomojamas modernus butas iš 6 erdvių kambarių. Tel. 847-8692.

Po pavasario koncerto gegužės 31 Kultūros Židinio scenoje administracinio komiteto pirm. Tėv. Baltakis, OFM, su programos atlikėjais — Metropolitan ir New York City operų primadona Maralin Niska, jos vyras smuikininkas ir kompozitorius William Mullen ir pianistė Jacquelyne Silver.

Nuotr. L. Tamošaičio

N. Y. tautinių šokių grupės 25 metų sukakties sveikinimai ir aukos buvo atspausdinti jubiliejiname leidinyje. Deja, keleto buvo gauta pavėluotai: A. ir P. Bagdžiūnai — 25 dol., A. Matulaitis — 25, A. ir A. Sabaliai — 25, G. Bagdžiūnas — 10 dol., E. ir E. Noakai — 10, R. Rauba — 10, J. ir N. Ulėnai — 10; S. ir D. Mrozinskai — 5 dol., V.N. Strazdžiai — 5, R. Udrienė — 5. LB Great Necko apylinkė paaukojo 15 dol., tėvai pranciškonai — 50 dol., K. Krušinskas — 20 dol.

Ieva Kazakevičiūtė, 72 m., mirė gegužės 21. Palaidota iš Apreiškimo parapijos bažnyčios gegužės 24 Cypress Hills kapinėse. Velionė gyveno Maspethe. Paliko vyrą Joną, seserį Lietuvoj ir kitus gimines. Laidotuvių rūpinosi ir gražiai pataravo Shalins laidojimo įstaiga.

Moteris ieško buto iš 2-3 kambarių. Pageidaujama Woodhaven ar Richmond Hill. Skambinti vakarais tel. VI 9-5936.

BINGO DARBUOTOJAMS

Lietuvių Atletų Klubo ketvirtadienio bingo darbuotojai kviečia savo narius ir jų šeimas, taip pat ir tėvų pranciškonų penktadienio bingo bendradarbius ir jų šeimas į **pavasarinį pusmetinį darbuotojų**

SUSIRINKIMĄ,

kuris bus birželio 7, šeštadienį, 7 v.v. Židinyje ar jo kieme.

Programoje: kalbos, pasikalbėjimai, dainos, laimėjimai. Nesėdėkite namuose! Visi laukiami!

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO BINGO VIRŠININKAI

1975 BIRŽELIO 29 D., SEKMADIENI, VISI KELIAI VEDA Į

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" VALANDOS ir "RŪTOS" RĖMĖJŲ KLUBO RENGIAMĄ

LIETUVIŲ RADIO DIENĄ - PIKNIKĄ

LATVIŲ PARKE "PRIEDAINĖ" Howell Township, N.J. (Route 33 — apie 5 mylias į rytus nuo Route 9), prie Freehold, N.J.

PIKNIKO PRADŽIA: 1:00 val. p.p. 1000 vietų amfiteatre 3:00 val. p. p. MENINĖ PROGRAMA CHORAS, diriguojamas Algirdo Kačanausko, ir garsioji KONOPKA tautinių šokių grupė

4:30 val. p. p. ŠOKIAI, grojant GUTAIŠKŲ orkestrui Veiks turtingas gėrimų ir lietuviškų valgių bufetas PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT! Įėjimo auka \$3.50; studentam \$2.00

Į šį tradicinį parengimą gražioje gamtoje kviečia **Direktorius DR. JOKŪBAS J. STUKAS**

SUFFOLK COUNTY LIETUVIŲ KLUBO

METINIS PIKNIKAS

BUS BIRŽELIO 22, SEKMADIENI,

ANTANAČIO SODYBOJE,

454 MEADOW ROAD, KINGS PARK, L.I.

VIETOJE BUS GALIMA GAUTI VALGIŲ IR GĖRIMŲ

PRADŽIA 12 VAL.

Visi kviečiami.

SIMO KUDIRKOS ŠAULIŲ KUOPA BIRŽELIO 15 RENGIA SAVO

METINĘ ŠVENTĘ

11 v. Apreiškimo parapijos bažnyčioje pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir Sibiro tremtinius.

4 v. popiet Kultūros Židinyje **iškilminga akademija.** Himnus gieda šaulys M. RAZGAITIS, akomponuoja A. KAČANAUSKAS.

● Sibiro tremtinių prisiminimas

Paskaitą apie Sibirą skaito šaulė prof. EMILIJA PŪTVYTĖ. Rodomos skaidrės. Tremtinių poeziją skaito šaulys ALOYZAS BALSYS, savo kūrybą — šaulys JONAS RUTENIS.

● Elenos Juciūtės knygos "Pėdos mirties zonoje" pristatymas

Kalba IRENA BANAITIENE. Ištraukas skaito šaulė VIDA JANKAUSKIENE.

● Vaisės. Jas paruošia šaulė ELENA MICKELIŪNIENE. Įeinant aukojama.

Visi kviečiami prisiminti ir pagerbti mūsų brolius tremtinius.